Štev. 2. Maribor, dne 27. februarja 1914 Letnik VI.

Naročnina listu:
Celo leto . . K 10·—
Pol leta . . „ 5·—
Četrt leta . . „ 2·50
Mesečno . . „ 1·—
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . K 15·—
Posamezne številke :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računijo po 12 vinarjev od 6redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik ::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pondeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica 5. = Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Cenjenim naročnikom!

Današnji številki smo priložili poštne položnice. Kdor je naročnino za leto 1914 že plačal, naj blagovoli te položnice shraniti in jih vporabiti vbodoče. Tistim naročnikom, ki so za leto 1913 naročnino še na dolg, smo napravili na ovitku rudeče križe in iih prosimo, naj poravnajo zaostalo naročnino tekom 10 dni.

Proč s polovičarstvom!

Goriški knezo-nadškof dr. Sedej je objavil pastirski list, v katerem odločno obsoja versko mlačnost in nekrščansko polovičarstvo. Iz njegovih opominov posnamemo doslovno te-le besede:

„Mlačnost, v veri se širi dandanes kakor kuga iz višjih stanov v nižje, od izobražencev do napolizobražencev.

Polovičarji so oni, ki sicer z besedo prisegajo na katoliški program, ki pa iz osebnih ozirov za časa volitev potegnejo z nasprotniki katoliške stranke. Polovičarji so oni liberalci, ki molijo doma rožni venec. ki pa se v javnosti sramujejo spoznati Kristusa in njegove nauke. Polovičarji so oni uradniki in učitelji, ki se ne upajo pokazati javno svojega prepričanja iz strahu, da bi ne bili preganjani. Polovičarske so one gospe in gospodične, ki sicer hodijo v cerkev, a ob enem tudi na nevarne veselice, v gledališča in v liberalna društva. Polovičarji so oni, ki se prištevajo h katoliški stranki, a doma čitajo nasprotne ali celo prepovedane časnike. Vsi ti cincajo med Bogom in hudičem in hočejo služiti dvema nasprotnima si gospodoma. Kakšno družbo ima pravica s krivico? Ali kakšno tovarištvo ima luč s temo? tako vprašamo s sv. Pavlom (II. Kor. 6, 14) te dvojne duše. Kristusu, večni resnici, ni bilo nič bolj zoprno, kakor hinavstvo farizejev, katerim je napovedal gorje in pekel.“

Odločne so te besede, pa tudi prav upravičene in ne vsebujejo nobenega zelotičnega pretiravanja. Sličen opomin je dal prerok Elija izraelskemu ljudstvu: „Kako dolgo šepate na dve strani? Če je Gospod Bog, sledite njemu; če je pa Bal, pojdite za njim!“

Aut-aut! Če je katoliška vera resnična, mora veljati za celega človeka in vse udejstvovanje njegovih sil; mora vladati ne samo njegovo zasebno življenje, ampak tudi njegovo javno delovanje. To resnico so preteklo leto prav določno in odločno povdarjali poljski škofje, ki so obsodili delitev morale v zasebno in javno. Ostro so obsodili počenjanje tistih, ki svoje zasebno življenje uravnavajo po predpisih naše vere in cerkve, v javnosti pa podpirajo svobodomiselne in protikrščanske nakane ter volijo liberalno ali napredno ali socialnodemokratično.

Tudi slovensko-hrvaški katoliški shod je lani zavrgel in obsodil vsako tako slabovečno cincanje in omahovanje. Govornik štajerskih Slovencev dr. Josip Hohnjec je izjavil: „Omahovanja ne poznamo. Jasno je začrtana naša katoliška smer. Vsako paktiranje s svobodomiselstvom in libertinizmom nam je tuje. Papež Pij IX. je med modernimi krivimi nauki, ki jih je obsodil v zbirki, Syllabus imenovani, objavljeni dne 8. decembra 1864, zavrgel tudi ta krivi moderni nauk: „Romanus Pontifex potest ac debet cum progressu, cum liberalismo et cum recenti civilitate sese reconciliare et componere.“ Če se pa sv. oče ne more sprijazniti in pogoditi s svobodomiselnim napredkom, z liberalizmom in novejšo civilizacijo, v kolikor nasprotuje krščanstvu, se tudi mi ne moremo sprijazniti in se tudi ne bomo. Zato smo na vseh poljih kulturnega vdejstvovanja izvedli čisto in celotno ločitev, zato imamo povsod svoje lastne krščanske organizacije.“

Ločitev duhov je med našim narodom že izvršena. Zato pa aut-aut! Ali stopiš na krščansko stran, ali pa kreneš na nekrščansko! V zadnjem slučaju pa si ne smeš lastiti krščanskega naslova; to je geljufivo hinavstvo, ker nisi niti polnovredni kristjan, temveč razdeljen človek, ki je pripravljen prižgati eno svečo Bogu, drugo pa hudiču.

Imamo krščanske organizacije. Delajmo za nje in v njih!

Imamo krščansko politično stranko. Volimo vedno zanjo ter jo po močeh ojačujmo!

Imamo krščanske časnike. Berimo, širimo, podpirajmo jih!

Ako še niste, pošljite naročnino!

Obrtne olajšave.

(Iz obrtnih krogov.)

V deželnem zboru, kakor tudi v odsekih, se razpravlja sedaj vprašanje glede obrtnih olajšav. Na dnevni red so spravili to zadevo poslanci S. K. Z. Samoposebi je umevno, da se mora varovati obrtni stan; toda nismo tako presleplјeni, kakor je dr. Kukovec, ki misli, da bo nam obrtnikom zavladal s tem, da kriči, kako je vnet za obrtnike. Vsak odvetnik, če tudi ni poslanec, ljubi obrtnika; toliko vemo mi vsi obrtniki. Dejanski še pa dr. Kukovec nikdar ni pokazal vspehov za obrtni stan v svojem političnem delovanju. Ker je tudi pri nas obrtnikih dobro znano, da so se za razvoj obrtništva največ brigali poslanci S. K. Z., so dosegli v tem vspehe, so nas varovali pred oblastmi, se borijo za našo organizacijo in želijo, da bi se ta organizacija spopolnila, smo takoj začeli dvomiti o očitanjih, češ, da bi bili poslanci S. K. Z. nasprotniki obrtništva. Prepričali smo se pa že tudi, da zlasti nekateri poslanci S. K. Z. težijo po tem, da poskušajo z raznimi sredstvi in na razne načine utrditi obrtništvo v naših spodnještajerskih trgih, ker so si v svesti, da je dobro in gmotno utrjeno obrtništvo v trgih podlaga narodnega življa. Vse to drži in se ne da zanikati.

Zategadelj smo se obrnili na kmečke zastopnike radi pojasnila, kaj da nameravajo z zahtevo glede obrtniškega reda. Po poročilih moramo javno priznati, kakor je to baje priznalo že več zastopnikov mest in trgov v odseku, da so zahteve poslancev S. K. Z. popolnoma upravičene. Na deželi, zlasti v od prometa oddaljenih okrajih, je kmečko ljudstvo naravnost žrtev teh določil obrtnega zakona. Če mora kmet kaj popravljati, če so še take malenkosti, mora iti daleč iskat mojstra. Vsako popravilo ga stane že vsled tega mnogo več, nego v mestih; pri tem ne vpoštevamo izgube časa in pa dejstva, da si v največ slučajih ne more popraviti poslopij, kadar bi bil najprimernejši čas. Kdor živi na deželi, tisti ve, koliko krivice se v tem oziru godi našemu malemu posestniku. Ne da se tudi tajiti, da zidarski ali tesarski mojster, ki živi daleč v mestu ali trgu, dostikrat še niti noče prevzeti takega dela, ker mu radi oddaljenosti tudi ne izda ničesar. Mojstrov, ki bi imeli koncesijo in potrebne skušnje, ni povsod v vsakem kraju. Pač pa imamo v vseh okrajih spretne, dobre delavce, polirje, ki se večkrat praktično bolj razumejo

PODLISTEK.

Moj zadnji nedeljski lov.

(Spisal Januš Golec.)

Moj rojstni dom leži v majhni kotenji, precej od vasi in ga je za časa, ko sem jaz še tržil platno in strašil žabe po potoku, obdajal od treh strani gabrov in hrastov les. Šumljata tik ob njem dva potoka: jeden čisto neznaten, ki zadostuje komaj žabam, drugi večji, ki skriva celo ribe in goni tudi mlinska kolesa.

Šuma in voda, bila sta mi res vsakdanja prijatelja v onih srečnih otroških letih. Na mojo sramoto bodi povedano, da pasel nisem rad in sem v tem oziru prizadjal materi marsikatero sitno, vedno kričeč in vprašajoč:

„Ma . . . ma, slobodno že ženem domov!“

Vrbe in jelše ob potokih, hrasti in gabri v gozdu bi lahko povedali, kako iz celega srca sem jim bil udan in koliko solz sem jim potočil v slovo, ko sem moral v Celje v šolo.

Pri vsakoletnem povratku za časa počitnic pa sem ostal zvest svojim starim prijateljem ob vodi in v lesu; kajti oče so mi strogo branili neplodno študentovsko pohajanje. Jaz pa se tudi nisem protivil tej prepovedi, ker sem bil zadovoljen, da, srečen, če sem se le nemoten mudil ob vodi in v gozdu.

Vodno in gozdno zabavo izza otroških let sem spopolnil nekoliko z novotarijami, ki sem jih opazoval v mestu. Kolikokrat sem nagovarjal očeta, da bi mi zgradili čoln, kakoršnega sem gledal drčati po bistro žuboreči Savinji, pa so me vedno odpravili z izgovorom, da nimajo časa za taka nepotrebna dela, ki bi utegnila biti meni še v kvar in pogubo.

Samega slavnega, očanskega ladijotesarja Noeta sem prosil v molitvah pomoči, da bi mi pomogel na ta ali oni način. In res, lepo naprošeni Noe ni zavrgel mojih prošenj in vzdihov.

Stikal sem na podstrešju, okoli voglov. in po kolarnicah; moje oko je padlo na prostorno svinjsko korito, ki so ga rabili po zimi za haranje zaklanih svinj.

Hitro sem je spravil v vodo in skrbno zamašil. Pa, marsikatera kapljica pametne in hladilne vodice mi je ušla po grlu, predno sem se izšolal v vožnji toliko, da sem lahko obiskal z ladijo: Afriko, Ameriko in bogve kako sem še imenoval razne postojanke in pristanišča ob potoku.

V koliko veselje in zabavo mi je bilo to sicer za vožnjo neokretno in na prekuc preveč prožno korito; skrbno sem ga prikrival bistrim očem očetovim, ki si niso mogli razlagati od vesla povzročenih, krvavih žuljev mojih rok.

Kmalu sem se naveličal tega tako zaželjenega korita, gozd je stopil v ospredje mojega hrepenenja. Od očetove obilne lovske krvi podedoval sem namreč tudi jaz par kapljic. Jemali so me radi že kot otroka seboj na lov in kar drgetal sem radosti, ako sem jim le smel stati za hrbtom, poslušati gonečega psa, slišati strel in pobrati na smrt zadetega zajca.

Tri do štirikrat na teden sem gotovo gledal v sanjah meni se posmehujoče zajce, sebe brez puške, brez obrambe nasproti predrznežem.

Seve, cilj vseh mojih želja odslej ni bil več čoln, zadostovalo je korito, ampak morilno orožje — puška.

Očetu se kar nisem upal odpreti teh tako vročih srčnih kotičkov, sem pač dobro vedel, da me bodo odpravili s prazno torbo in dobrim naukom: dečko, si še premlad za smodnik, če te pa žandar zasači, greva jaz in ti pod ključ.

O ti puška, nekoliko krajša kot očetova, kako sem hrepenel po tebi, kako sem te gledal vso svetlo v sanjah, zjutraj pa mesto puške nerodno stiskal — desko ob postelji.

Še stari materi, ki so bili sicer mnenja, da po vsaki puški pleše sam škratelj, sem se smilil, preganjan od vednega hrepenenja in večkrat so pihnili očetu na srce:

„Eh, pa bi mu kupil tisti krepelec, še jaz bi pridjala krono.“

Pa moja mladost in žandar sta bila oni črni mejnik za očeta, katerega niso hoteli prekoračiti tudi na babičino prigovarjanje ne.

Kakor pri čolnu s koritom, pomagal sem si še tudi pri puški sam. Zvedel sem, da imajo meni toliko naklonjeni Nadribinski stric lično puškico na 2 cevi. Še se spominjam, kako sem par dni, predno sem se odpravil na težavno pot k Nadribinskim, obkladal vse meni znane svetce s toplimi obljubami — za ta pravega lovskega patrona še tedaj nisem znal, — da bi omehčali stričevo srce in mi naklonili zaželjeno puško.

Stopil sem pred strica, kakor sramežljiv planinski ženin pred domačega župnika, in dolgo je trpelo, predno sem sprožil prošnjo. Stric so me imeli radi, tega sem se zavedal, pa so to tudi dejanski pokazali.

Prijuckal sem domov s puškico, ki je bila ravno prikladna za desetletnega fantina in je imela 2 lepo narezljani cevi. Z mirno vestjo lahko trdim, da nisem bil nikoli tako srečen in nisem nikdar tako sladko sanjal, kakor tisto noč, ko sem se zavedal, da počiva v kotu ob vzglavju cilj vseh mojih želja — puška, dvocevka.

Oče niso sedaj več nasprotovali, saj so menda vedeli, da trpim na od njih podedovanem grehu — lovski strasti. Drugo jutro so mi nabasali kres, narisali na kovačnico z vogelnom zajca, mene pa postavili v razdaljo 60 korakov.

Hoteli so mi še pokazati, kako se meri, pa to sem že znal. Strel je počil, pa če bi bil tudi resnični zajec na kovačnici, valjal bi se bil v krvi; dobro sem zadel in srečno prestal preizkušnjo. Potočili so mi majhno leseno kolesce pod breg, tudi tega sem osmodil v polnem diru, da se je preklalo na dvoje.

na taka popravila kmečkih poslopij, kakor skušeni in diplomirani mojstri, ki pa z daleka ne računijo toliko, kot oddaljeni mojstri. Tem se naj ne dovoli več izvrševati takih malenkostnih popravil na deželi! Poslanci S. K. Z. zahtevajo torej le v tem oziru olajšav za kmečko ljudstvo. Te olajšave so v § 6 obrtnega zakona zaznamovane; poslanci S. K. Z. zahtevajo, kakor smo brali v predlogu, le olajšave, katere že nudi obrtni zakon sam in so vpeljane že skoro v vseh deželah. Te olajšave bi se naj uvedle samo tam, kjer ni izkušenih mojstrov. Kakor hitro pa bode dovolj izkušenih mojstrov, ne bode tudi potreba teh olajšav, ker dobijo dovoljenje za samostojno, določeno delo, kakor so popravila itd., le za določen čas. Vprašam torej tovariše obrtnike, ali je to nevarno za naše obrtnike? Kako naj ti polirji oškodujejo obrtnika, če ga ni v dotičnem kraju? Taka gospodarska vprašanja se morajo trezno presojevati, ne pa kar v en dan bobnati v svet, da se nasprotuje obrtništvu in se ga hoče oškoditi. Kjer so že mojstri, tam tudi ne dobi nobeden polir koncesije. Če se, tovariši, ki ste v trgih in mestih, bojite že sedaj konkurence od strani polirjev, kaj bo pa potem, ko pridejo iz šol izkušene mlade moči, ki se bodo povsod naselile in začele svojo obrt. Potem bo pomagano ljudstvu, ker bo imelo obrtnika pri roki; mislim pa, da ne bo posebno vstreženo že obstoječim koncesijoniranim obrtem, ki bodo dobile tem večjo konkurenco, katera bo gmotno mnogo bolj zadela zidarske mojstre, kakor nedolžni polirji in delavci, ki popravljajo kmečke hišice in mala gospodarška poslopja.

Deželni zbor štajerski.

Dne 23. febr.

V seji dne 23. t. m. se je sklenilo, da se dr. Koroščev predlog zaradi zgradbe železnice Ptuj—Rogatec postavi že v prihodnji seji na dnevni red. Poslanec dr. Jankovič je govoril o vinarskih inštruktorjih ter izrazil željo, da poučujejo ljudstvo tudi o kletarstvu.

* * *

Dne 24. febr.

Današnja seja je bila namenjena železničnim vprašanjem. Nemški del dežele dobi železnico Seebach—Gußwerk, ki bo zvezala Kapfenberg z Marijinem Celjem. Železnica je mišljena kot ozkotirna, samoumevno kot nadaljevalna železnica ozkotirne kapfenberške. Toda kdaj se bo gradila, je drugo vprašanje, kajti dežela in država dasta sicer svoj delež, toda lokalni interesenti še niso dali vinarja. Druga železnica je Hartberg—Gleisdorf, s katero upajo Nemci dobiti zopet za Gradec gospodarski dovoz iz Vzhodne Štajerske. Toda Nemci brržčas delajo račun brez krčmarja, kajti Vzhodna Štajerska gravitira po aspanški železnici na Dunaj in ta naravna gravitacija se bo dala težko ubiti z novo železnico. Potem se je za nemški del dovolil prispevek za železnico Feldbach—Gleichenberg—Radgona. Tudi ta železnica se ne bo še tako naglo gradila, kajti lokalni interesentje bi morali zložiti 5 milijonov, svota, ki se ne zloži v enem letu.

Železnice na Slovenskem.

Prispevek za železnico Ljutomer—Ormož znaša 250.000 K. Deželni zbor ga je danes soglasno dovolil. V debato je posegel od slovenske strani poslanec Meško, ki je dokazoval potrebo in korist te železnice za ljutomerski-ormoški okraj. V svojem govoru je tudi omenil, da je Slovenski klub dobil včeraj brzojav, v katerem se trdi, da so politični nasprotniki raznesli po okraju vest, slovenski poslanci hočejo baje preprečiti to železnico. Seveda je ta vest zopet ena onih neosnovanih lažij, ki jih imajo liberalci proti naši stranki vedno v zalogi. Čuditi se je le, da se najdejo še vedno ljudje, ki gredo liberalcem na limanice. Poslanec Meško je sklenil svoj govor z željo, da deželni zbor omogoči s svojim sklepom železnico Ljutomer—Ormož.

Potem je dr. Benkovič kot poročevalec železniškega odseka priporočal, da se za železnico Polzela—Motnik določi 250.000 K deželne podpore. Se brez debate sprejme in tako je tudi zgradba te železnice zasigurana.

V tej seji se je vršilo tudi prvo čitanje o železničnem projektu Ptuj—Rogatec. V imenu slovenskih poslancev je govoril dr. Korošec, ki je dokazoval potrebo in rentabiliteto te železnice. Isto je storil poslanec Ornig. Predlog se je izročil železniško-finančnemu odseku.

Omeniti še je, da sta dr. Korošec in Roškar glasovala proti železnici Gleichenberg—Radgona in se izrekla za progo Purkla—Št. Lenart—Ptuj. Poslanec dr. Korošec je tudi v tem smislu govoril.

Predlogi slovenskih poslancev.

Dr. Verstovšek, Pišek in tovariši so vložili v seji dne 23. t. m. predlog, da deželni odbor takoj prične z regulacijo Mislinje. Načrti od Spodn. Dravograda do Slovenjgradca so popolnoma izgotovljeni, treba je le še končnega pogajanja s poljedelskim ministrstvom in z interesenti, oziroma okrajnim zastopom. Predlagatelji zahtevajo od deželnega odbora, da ta kar najhitreje sklene ta pogajanja in začne s potrebno, za Mislinjsko dolino velevažno regulacijo.

Poslanec Vrečko je vložil peticijo na deželni zbor zaradi vodovoda na Ponikvi ob juž. žel.

V seji dne 24. t. m. so stavili poslanci Ozmec, Meško in tovariši predlog, da se razširi bolnišnica in hiralnica v Ptuju.

Posl. Pišek in tovariši so stavili interpelacijo na c. kr. namestnika v zadevi zdravstvenih razmer v Gornji Savinjski dolini.

Poslanec Roškar je vložil predlog z utemeljeno zahtevo, da se regulacija Pesnice v kratkem zopet nadaljuje. Ob enem zahteva, da se za pokritje stroškov te prepotrebne regulacije v prvem bodočem proračunu dovolj poskrbi, in s tem odpade vsak izgovor za nadaljno zavlačevanje tega dela.

* * *

Gradec, 25. febr. 1914.

Danes je bilo prvo čitanje za železnično progo Zeleni Travnik—Maribor. Predlog je utemeljeval mariborski poslanec Neger, ki je risal trnjevo pot, katero mora hoditi ta železnična zadeva in sicer vedno brezvspešno. Podpiral ga je dr. Korošec v imenu svojem in tovarišev, ki zastopajo ta okraj. Bil bi le čin pravičnosti, ako se dovoli ta železnica, kajti kadar se uresniči radlska železnica Zeleni Travnik—Vuzenica, takrat bo Maribor veliko trpel. Ves promet na Koroško in Tirolsko, ki je šel dosedaj čez Maribor, bo se potem obrnil čez Radl. S projektirano železnico bi se rešilo, kar se sploh rešiti da. Na to so se obravnavali drugi, za Spodnji Štajer manj pomembni predlogi.

Na dnevnem redu jutrajšnje seje je tudi predlog dr. Korošca zaradi snaženja dimnikov. Poslanca dr. Benkovič in Roškar bosta zagovarjala svoje minoritetne predloge.

V odseku za kulturne zadeve se je rešil danes predlog za regulacijo Drave. V občinskem odseku je bil sprejet predlog za mirovna sodišča.

Predlogi slov. poslancev.

V tej seji so predložili slovenski poslanci:

Dr. Korošec, dr. Benkovič in tovariši so stavili interpelacijo na deželni odbor v zadevi regulacije Hudinje pri Vojniku.

Dr. Benkovič, dr. Korošec in Terglav so stavili predlog za regulacijo Savinje in pritokov pri Celju.

Pišek, dr. Benkovič, dr. Jankovič in tovariši so stavili predlog za regulacijo potoka Gabernce, okraj Brežice.

Dr. Jankovič, dr. Benkovič in tovariši so stavili predlog, da stroške za nekatere občinske ceste v ševiškem okraju prevzame okrajni zastop.

Dr. Benkovič, dr. Jankovič so stavili interpelacijo na c. kr. namestnika v zadevi regulacije deželne meje med Štajersko in Kranjsko v brežiškem okraju.

Dr. Benkovič, dr. Jankovič in tovariši so stavili predlog za regulacijo Sotle.

V obrtnem odseku je bil sprejet predlog poslancev S. K. Z. glede olajšav pri stavbenskih in tesarskih obrtih. Poslanca dr. Benkovič in Roškar, ki zastopata Slovenski klub v odseku, sta spretno in prepričevalno utemeljevala predlog in dosegla lep vspeh.

Obleganje deželne zbornice.

Danes pride v obrtnem odseku na dnevni red Piškov predlog za obrtne olajšave. Da vplivajo na poslance, prišla je cela truma zidarskih in tesarskih mojstrov v zbornico, kjer so neprenehoma konferirali s člani obrtnega odseka. Naši slovenski člani so vstrajali na svojem stališču. Jasno je, da se bo tudi o tem predlogu vnela v obrtnem odseku velika debata in prišlo bo zopet do hudega boja med kmečkimi in mestnimi poslanci.

* * *

Dne 27. febr.

V današnji seji je prišlo do hudega spopada med krščanskim socialcem Schoißwohlom, ki je utemeljeval svoj predlog o volilni dolžnosti, in socijaldemokratom dr. Schacherlom. Sicer dnevni red ni imel za Spodnji Štajer nič važnega. Slovenski poslanci so stavili sledeče predloge, oziroma interpelacije:

Dr. Jankovič je stavil predlog za podržavljenje okrajne ceste od Brežic do Slov. Bistrice.

Dr. Verstovšek in tovariši so stavili predlog glede izpremembe zakona za okrajne zastope.

Dr. Verstovšek je tudi interpeliral c. kr. namestnika radi kršenja zakona z ozirom na to, da ne razpiše volitev za razne razpuščene okrajne zastope.

Poslanec Ozmec in tovariši so stavili vprašanje na deželni odbor, če mu je znano, komu se zaračunja ptujskega okrajnega zastopa vsakoletni prispevek 2000 K, ker deželni računski zaključki izkazujejo le enakovisoki prispevek ptujske mestne občine.

Oče so gledali zadovoljno, da se njihova čista lovska kri tudi v meni ni skalila; izročili so mi sedaj puškico z naročilom in opominom:

„Fant, pazi, da se ne obškališ s krepelcem in ti ga ne vzame žandar!“

Začeli so se sedaj za-me srečni, nikoli pozabni dnevi; postal sem lovec z desetim letom. Svinjsko korito je samevalo v pristanišču; Amerike in Afrike nisem več obiskoval, pač pa sem se podil po prerijah kot od mene občudovani „Buffalo Bill“, sicer ne za tigri, levi in bivoli, ampak za manj nevarnimi zverinami: vevericami, vranami, srakami, zajci, lisicami in jazbeci.

Poznal sem kmalu skoro vsak gaber, bukev in hrast, vedel za vsako stojišče, za vsako lisičjo in pa jazbečevo luknjo v očetovem lovišču.

Lovili smo skupaj z očetom in Cerajevim Pepičem, po noči pa sem prežal pogosto tudi na jazbeca. Največje veselje za me je bilo vsikdar, kadar smo v nedeljo popoldne po končanih večernicah odrinili vsi trije na lisice. Vendar na kak Gospodov in Marijin praznik, ali na kvaterno nedeljo niso šli oče nikoli s puško, a prepovedano je bilo tudi meni in Pepiču.

Preživel sem s svojo novo in zvesto strelno spremljevalko vesele počitnice, imel sem sedaj vse, po čemur je hrepenelo srce. Ne bodem natančnejše popisoval, da je bilo ob koncu počitnic najtežje slovo od tako težko pridobljene puške, ki bo sedaj počivala in rjavela do božiča.

* * *

Kot nižje- in višjegimnazijec držal sem se v počitnicah le jedne družbe, namreč očetove, Pepičeve in puškine; poznal le jedno zabavo — lov. Popolnoma sem bil zadovoljen, le to me je jezilo, da mi oče niso hoteli preskrbeti orožnega in lovskega lista — bil sem kot lovec v vednem strahu, da me kje le ne zasači strogo in večkrat tudi prav neusmiljeno oko pravice.

Počitnice iz sedme na osmo šolo so hitele že h koncu. Zadnji dan počitnic je bila kvaterna nedelja; v pondeljek bi že moral odložiti puško in loviti ko knjigah do božiča.

Po končani zgodnji službi božji sva šla z materjo domov, oče so se bili pa nekje zamudili.

Sedel sem v izbi sam, zamišljen, potrt, kjer sem se že ta dan v duhu poslavljal in obnovljal srečne lovske spomine izza časa preteklih počitnic. In tožno sem se še enkrat ozrl v kot, kjer bo sedaj samevala skrbno osnažena in namazana puška.

Vstal sem in nekaj mi je šepnilo:

„Januš, od one debele smreke v gaju in od železnih vrat na Jelenčevem hramu se še nisi sedaj poslovil, to lahko opraviš danes!“

Pozabil sem, da je kvaterna nedelja, oprtal si puško in hotel skozi vrata.

Na veži pa sva trčila z materjo, ki so mi poklicali v spomin očetovo prepoved in povest o kačah, ki baje na kvaterno nedeljo zlezejo vse na drevesa in prežijo na nedeljske lovce.

Nisem hotel žaliti ljubeče matere odložil puško in se poglobil na novo v spomine.

Kako dolgo sem brskal po tej samo meni umljivi in pristopni srčni škatljici, ne vem, ko sem pa se zopet ozrl, stal je tik mene, vabeče gledajoč in z repom vrteč moj stari prijatelj fenig.

Ne bodi mi zamerjeno, če povem nekoliko zgodovine tega skrbnega in meni udanega lovskega tovariša.

Postaral si se že, prijatelj, in siviš po hrbtu, to sem videl, ko sem letos obiskal dom; pa tedaj si pa še bil brhkih nog, poln lovskega duha in ognja.

Po tragični smrti rajnega nekdorja so kupili oče, nisem jih nikoli vprašal, kje in za koliko. Štajerca — feniga. Gotovo mu je menil prvotni lastnik vriniti vsenemško ime „pfennig“, mi smo mu pa ublažili nekoliko ime po slovenski in ga zovemo fenig. Popolnoma posloveniti pa se ni dal, na veliko nevoljo očetovo.

Mati niso bili nič kaj veseli novega pasjega rejenca, so se postavili očetu po robu in trdili, da nočejo rediti ščeneta, ki še repca ne zna držati po koncu, moli le jedno uho na kvišku, drugo pa ima pohabljeno in poklapano.

Pa oče so vedeli, da se bode odtalilo materino srce; niso sicer zagovarjali fenigovih telesnih hib, ampak hvalili njegove skrite — lovske talente.

Kratko in maloj fenig je ostal pri hiši, dasi nosi še dandanes rep potuhnjeno, uho poklapano in stopica navadno le po treh. Že dvakrat mu je lisici nastavljena past zdrobila nogo, ki je pa zacelila, a vendar v spomin na hude čase bolezni jo rabi fenig le v diru za divjačino.

Tak je tedaj naš fenig, ni prikupljiv po zunanjosti, pač pa po notranjosti in še tli veliko lovskega ognja v njem vkljub več kot petnajstim letom.

Očetu je prirasel k srcu, sme počivati po dnevu na njihovi postelji in oče mu skrbijo tudi za — mladost. Kot kako jesensko gospodično ga vedno zagovarjajo nasproti radovednežem, češ, kaj bo star, saj ga imamo še le tri leta.

Ta fenig, z jednim križem in jedno kljuko, potuhnjenega repa, jednega zdravega ušesa in treh nepokvarjenih nog, je pogledoval ono kvaterno nedeljo mene, potrepal z očmi in me vabil po slovo k debeli smreki in k železnim vratam Jelenčevega hrama. Očeta še ni bilo domov, mati so rožljali z lonci po kuhinji, jaz pa sem stisnil puško pod suknjo in se zmuzal iz hiše, tolažeč vest: saj ne bodem streljal po nobeni živi stvari, samo poslovit se grem.

Par korakov od hiše me je že pozdravil gozd in me skril pred maternim in očetovem očesom.

(Dalje prih.)

Poslanec Terglav je interveniral radi brezobrestnih posojil vinogradnikom, katera se bodo dala istim prošnjikom, ki so vložili prošnje na visoko namestnijo v zadnjih letih. Na prošnje, ki so se vložile leta 1913, se bo oziralo v prihodnje. Umestno pa je, prošnje ponoviti.

Napredek v kletarstvu.

Dne 23. svečana je poslanec dr. Jankovič v deželnem zboru govoril k točki: sistemiziranje treh novih mest deželnih vinarskih učiteljev. Omenil je, da se je ta institucija zelo dobro obnesla. Nikakor ne konkurira s potovalnimi učitelji, ki svoje dolžnosti vestno in spretno izvršujejo. Opazilo se je le, da najboljša predavanja potovalnih učiteljev nimajo stalnih učinkov in praktičnih posledic, ker so preredka in ker le-ti le v daljših presledkih obiskujejo iste kraje. Veliko bolj stopijo v stalen stik s kmečkim prebivalstvom deželni vinarski učitelji. Ti živijo med ljudstvom, imajo manjši delokrog, opazujejo vse napake v vinoreji in opozarjajo vinorejce, kjer so v delu zagrešili, učijo jih praktično pravilno ravnati s trsjem in budijo zaupanje prebivalstva v moderne novotarije na tem polju. Vsled tega so postali priljubljeni pri kmečkemu prebivalstvu. Na drugi strani pa so tudi zelo potrebni. Današnje vinarstvo je postalo cela veda, ker skoro vsako leto se opazujejo novi škodljivci in bolezni, ki se morajo zopet na nov način vničevati in omejevati, ali celo odpraviti, v kar so v prvi vrsti poklicani ravno deželni vinarski učitelji.

Imeli bi pa še jedno prostorno in hvaležno polje, kjer bi se lahko izkazali ti gospodje in želi res mnogo hvale med ljudstvom. To je kletarstvo, ki na vsak način potrebuje remedure. Vinopivci stavijo vedno večje zahteve glede kvalitete vina, kar je na moderno kletarstvo vplivalo in isto zelo spremenilo. To pa je tem bolj potrebno, ker se ravno Štajerska, čeprav zadnje letine niso bile ugodne, odlikuje po svojih krasnih vinih, ki se smejo v jedni sapi imenovati z najboljšimi vini sveta. Znana so v tem oziru vina štajerske hranilnice. Seveda ni pričakovati, da bi tudi kmečko ljudstvo moglo tako izborno kakovost svojih vin doseči, ker je s tem ravnanjem mnogo stroškov in mnogo truda združenega, ampak s pomočjo vinarskih učiteljev bi se moralo vsaj zabraniti, da ne bi bilo v kleteh toliko pokvarjenega vina, kot na primer letos. Če bi se ljudstvo v kletarstvu temeljito podučilo, bi tudi kmet lahko pridelal tako vino, ki bi se lahko in dobro prodajalo in dobilo — stalne odjemalce. Vsled tega se priporoča deželnemu zboru, da sprejme ta predlog.

Ekscelenca grof Attems je na to takoj odgovoril in obljubil, da se bo na izrečeno željo oziral in skrbel, da se bo tudi kletarstvo od strani vinarskih učiteljev pri pouku primerno vpoštevalo.

Boj za spremembo ognjegasnega reda v prid prebivalstva na deželi.

Slovenski poslanci dr. Korošec, Pišek, Roškar in tovariši so že pred več časom stavili predlog, da se § 8 ognjegasnega reda spremeni tako, da bodo občinski zastopi upravičeni dovoliti lastnikom hiš lastno in prosto snaženje dimnikov in ognjišč.

Pri razpravi v odseku je poslanec dr. Benkovič kot referent zahteval izvršitev tega predloga v polnem obsegu ter zahtevo obširno utemeljil. Nemški poslanci mest in trgov so se temu odločno uprli in ugovarjali s tem, da bi nastala prevelika nevarnost za pomnožitev požarov, ako bi se dovolilo razun dimnikarjem v sklenjenih bivališčih tudi privatnim osebam neomejeno pometanje dimnikov.

Referent je branil predlog na celi črti, češ, saj so dovoljene tudi v drugih avstrijskih deželah v tem oziru dalekosežne olajšave, katere pa niso nikjer še prinesle slabih posledic.

Tudi poslanec Roškar je posegel trikrat odločno v debato ter med drugim dokazoval, da varnost pred požari pač ni odvisna od tega, kdo da dimnik omete, ampak edino od tega, da je taisti dobro pometen. Dejstvo pa je, da ima vsak lastnik dovolj interesa na tem, da se varuje ne le lastne, ampak tudi svojih sovaščanov nesreče, zato si bo gotovo pravočasno svoj dimnik, peči in štedilna ognjišča kar najbolje osnažil.

V teku razprave je zastopnik vlade izjavil, da je vlada voljna priznati in dovoliti znižanje sedaj še veljavne 100meterske razdalje med posameznimi stavbami v bodoče na 30 metrov kot merodajno za dovolitev od strani županstev za lastno pometanje dimnikov.

Nato je poslanec Roškar izjavil in predlagal: ako pri glasovanju prvotni predlog ne dobi potrebne večine, se naj zniža distanca za zgoraj omenjeno dovolitev na 20metersko razdalje stavb. Povdarjal je še posebej, da je v nekaterih okrajih dimnikarskih mojstrov glavno opravilo šikaniranje ljudstva in povzročenje neopravičenih stroškov in kazni, dimnike snažit pa pošiljajo mnogokrat svoje učence same, ki pa svoje delo nikakor ne izvršujejo bolje, niti tako, kakor lastniki sami.

Po končani obširni razpravi so poslanci mest in trgov pri glasovanju z enim glasom večine naše predloge ovrgli, oziroma preglasovali.

Poslanca dr. Benkovič in Roškar sta priglasila minoritetni predlog, vsebujoč potrebne olajšave, in resolucijo, da na ta način vendar pride ta zadeva v zbornici v razpravo.

Politični pregled.

Državni zbor.

Državni zbor je že sklican za 5. marca in ne za 3., kakor se je dosedaj vedno trdilo. Na dnevnem redu prve seje: 1. Poročilo davčnega odseka o olajšavah pri hišnorazrednem davku. 2. Poročilo davčnega odseka o hišnem davku. Češki agrarci se še niso izjavili, kaj bodo počeli, ali bodo nadaljevali z obstrukcijo ali ne.

Kranjski deželni zbor.

Delo gre v kranjskem deželnem zboru vrlo naprej. V seji dne 24. februarja je predložil dež. šolski svet načrt zakona in službenih prejemkov za učiteljstvo. Po tem predlogu se uredijo učiteljske plače po vzorcu drugih dežel. Izvolil se je poseben odsek, ki bo ta predlog prerešetaval in ga predložil prihodnjemu zasedanju. Deželni odbor je nato predložil deželnemu zboru poročilo o deželnem proračunu za leto 1914. Proračun izkazuje 7,879.167 K potrebščin, pokritja 3,702.528 K, torej primanjkljaja 4,176.639 kron. Primanjkljaj je tako velik vsled tega, ker izda dežela velike svote za številne melioracije, ceste, električne in druge naprave, ki bodo vse ljudstvu v velik hasek. Ko so bili liberalci gospodarji v dež. zboru, pa se za dobrobit kmečkega in obrtnega stanu niso brigali. Sklene se pobirati sledeče doklade: 55% od realnih davkov, 55% od splošne pridobnine in 75% deželnih doklad od vseh ostalih davkov. V tej seji se je sklenilo na poročilo verifikacijskega odseka, da se izvolitev liberalnih poslancev Lavrenčiča (notranjska mesta) in Mazelleta (dolenjska mesta) anulira, ker se niso vsi volilci, ki so v teh skupinah upravičeni voliti, pripustili k volitvi. Liberalci so kar divjali od jeze in nazadnje so osramočeni spremljali imenovana moža iz zbornice. Prihodnja seja danes, dne 27. februarja.

Koroški deželni zbor.

Nemški nacionalci, ki so gospodarji deželnega zbora, bijejo sami sebe po čeljustih. Tako je v seji dne 25. februarja poslanec Poltnig napadal obstoječi ljudskošolski sistem, vsled katerega se mladina vedno huje seli iz dežele. Razni govorniki so tožili, da je beg iz dežele v mesto vedno hujši. — Deželni odbor je predložil proračun, kateri izkazuje skupnih potrebščin 7,517.347 K, pokritja samo 1,180.764 K, je torej primanjkljaja 6,336.583 K, ki se bo moral pokriti z novimi dokladami.

Tirolsko.

Med krščansko-socialno in staro konservativno stranko na Tirolskem se je za bodoče deželnozborske volitve dosegel kompromis. Obe struji sta se več let borili med seboj, dasiravno stojita obe na temelju krščanskega programa.

Mandat je odložil

krščanskosocialni državnozborski poslanec dekan J. Schachinger radi starosti. Mož je star 71 let. Zastopal je državnozborski kmečki volilni okraj Wildshut-Braunau na Gornje-Avstrijskem. Drž. zboru je pripadal od leta 1897.

Češki Nemci med seboj.

Da tako dolgo ne pride na Češkem do sprave, je tudi vzrok, ker se nemške stranke med seboj ne razumejo in neprestano tekmujejo, katera bi bila bolj radikalno narodna. Sedaj je za enkrat stara liberalna stranka na vrhu, ki se je brez dogovora z drugimi nemškimi strankami odločila, da se ne bo udeleževala pogajanj s Čehi. Vodi stranko profesor Bachmann, katerega židovski dunajski časniki kujejo sedaj med zvezde in ga proslavljajo kot največjega politika. V resnici pa je čisto navaden človek. Nemškonacionalna in nemškoradikalna stranka sta na liberalno zelo hudi in še se dosedaj nista izjavili proti pogajanjem.

Ogrska.

Pri banki Rothschild na Dunaju so se vršila v soboto zaključna pogajanja s konsorcijem za ogrsko državno posojilo. O tej konferenci je bil izdan sledeči komunike: Pogajanja med ogrskim finančnim ministrom dr. Teleszkyjem in Rothschildovim konsorcijem so končana. Izda se 4½% posojilo v znesku 500,000.000 K, ki se amortizira v 60 letih in ima stalni kurz napram tujim valutam. Konsorcij prevzame od tega posojila 375,000.000 K fiksno in 125 milijonov kron v opcijo. Od tega dohodka se porabi 125 mil. K za izmeno 1. julija t. l. in 1. jan. 1915 zapadlih 4½% ogrskih državnih zadolžnic, ostanek se porabi po večini v opcijske svrhe. Z ozirom na to in da se ugodi smeri denarnega trga, je izbral ogrski fin. minister to pot obliko amortizacijskega posojila. Odplačevanje se bo vršilo potom enakih polletnih anuitet, začenši od šestega leta in ne bo mogoče posojila tekom prvih 10 let, torej do dne 1. marca 1925, odpovedati. Londonska banka N. M. Rothschild in sin je prevzela že v naprej od konsorcija proti fiksnemu računu 3 milijone funtov z odgovarjajočo nadaljno opcijo ter bo izvedla v Londonu javno subskripcijo. Ostali znesek 400,000.000 K se razpoloži v Avstro-Ogrski, Nemčiji, Holandski, Belgiji in Švici v subskripcijo. Prvič po dolgih letih se bo torej udeležil zopet londonski denarni trg subskripcije ogrskega državnega posojila.

Avstrija in Italija.

Nekateri laški in primorski listi so objavili statistiko našega vojnega brodovja in jo primerjajo s statistiko italijanskega vojnega brodovja. Statistika izkazuje, da so Italijani precej nad nami. Avstrijsko vojno brodovje znaša sedaj skupno 73 ladij z 225.746 tonami. Italijansko vojno brodovje pa šteje skupno 109 ladij s 306.697 tonami. V delu je pri nas: 1 dreadnought, 27 torpednih rušilcev in 7 podmorskih čolnov, skupno s 33.350 tonami; Italija pa gradi: 2 dreadnoughta, 4 križarke, 13 torpednih rušilcev in dva podmorska čolna, skupno z 71.120 tonami.

Črnagora in Srbija.

Črnogorska skupščina bo podala kot odgovor na kraljevi prestolni govor adreso, v kateri se bo povdarjala potreba popolnega priključenja Črnegore k Srbiji v smislu srbskih interesov. Skupščina bo zahtevala, naj bodo skupne ne samo vojaške, ampak tudi gospodarske zadeve in obe državi naj posvetita vse svoje skrbi jugoslovanstvu.

Prestol nove Albanije.

Po dolgem premišljevanju in obotavljanju, ali bi naj šel ali ne, se je princ Wied, kojega so določile velesile za bodočega vladarja novoustvarjene Albanije, vendar le odločil, da zasede ta prestol. Da bi ne prišel praznih rok v Albanijo, si je najprej zasigural pri trozvezi garancijo posojila v visokosti 70 milijonov kron. Da je pri najetju tega posojila Avstrija najbolj prizadeta, je umevno. Obiskal je nato razne vladarske dvore, najpoprej je prišel na vrsto seveda italijanski in potem še-le avstrijski dvor. Iz tega poseta je pač razvidno, da je računal z dejstvom, da ima Italija v Albaniji mnogo več upliva, nego mi, čeprav gre Avstriji vsled njenih velikanskih žrtev za Albanijo prvenstvo. Avstrija ustanavlja v Albaniji z velikanskimi denarnimi žrtvami italijanske šole. Italija je postala v Albaniji gospodujoč činitelj, Avstrija pa bi naj gledala skozi prste.

Deputacija Albancev je proglasila Albanijo za kraljestvo in formelno ponudila princu Wiedu kraljevsko krono. Princ Wied bo zasedel pod imenom „Vilhelm I.“ albanski prestol.

Valona, nova prestolica Albanije.

„Mesto Valona se pripravlja, da sprejme z vsem sijajem svojega novega vladarja“, tako je čitati v nemških listih. Ne moremo se vzdržati smeha, če si predstavljamo, da postane Valona v kratkem prestolica Albanije. Valona je mestece, ki šteje le kakih 6000 prebivalcev in se ne razlikuje v ničemur od drugih dolgočasnih in umazanih mest, ki so bila pod turško oblastjo. V Valoni ne najdeš nobene tlakovane ulice ali ceste. Ulice so ozke in temne, za ponočno razsvetljavo skrbijo le — luna in zvezde. Po ulicah tekajo ščetinarji in se pode neštevilno lačnih psov. Hiše so vse enonadstropne; Valona nima niti ene dvonadstropne hiše. V naglici so postavili za svojega bodočega vladarja eno dvonadstropno, sicer pa priprosto hišo. Mesto nima nobenega muzeja in tudi ne kakega gledališča, dve ljudski šoli, to je vse, kar gleda Valona.

Zopet nemiri ob albanski meji.

Glasom lista „Kölnische Zeitung“ se pripravljajo Albanci na zopetni vpad na črnogorsko in srbsko ozemlje. Da napad pravočasno odbijejo, so Črnogorci zbrali ob meji 10.000 mož, istotako so še tudi Srbi močno zastražili mejo, da se ubranijo albanskih roparskih čet.

Francosko.

Velikih nezgod v francoski vojni mornarici ni konca ne kraja. Kakor da bi prokletstvo tiščalo k tlom nesrečni francoski narod, je vsak trenutek čitati o kaki grozni eksploziji zdaj na tej, zdaj na oni ladiji. Dne 23. t. m. se je zopet razbila francoska bojna ladija in sicer velika križarica „Waldeck-Rousseau“ v zalivu Juan, kjer je koncentrirano francosko vojno brodovje. Razbita križarka je bila moderna francoska bojna ladija s 14.000 tonami in 34 topovi. Stala je 40,000.000 frankov.

Z dinamitom nad škofa.

Dne 23. t. m. je bil izvršen grozen napad na grško-katoliško škofijo v Debrečinu na Ogrskem, ki je bila še-le v lanskem letu na novo ustanovljena. Že pretečeno soboto je prejel škof Miklossy pismo iz Črnovic v Bukovini, da mu bo poslala neka oseba „Ana Kovač“ zabojček, v katerem bo nekaj cerkvene oprave, kot 1 srebrni svetilnik, dragoceno pogrinjalo ter 100 kron, katere naj porabi škof za cerkev ali za uboge. Zaboj je v istini došel po pošti in v trenotku, ko so ga odprli v škofovski palači, je eksplodiralo in je grozno razmesarilo in ubilo 5 oseb, 9 oseb je pa težko ranjenih. Škof Miklossy, ki je bil v bližnji sobi, je kakor na čudovit način ostal popolnoma nepoškodovan, čeprav je bila eksplozija tako silna, da se je udrlo več sten palače in so skoro da ne vsi pisarniški prostori, kjer se je vršila eksplozija, razdejani.

Komisija, ki preiskuje ta napad, je dognala, da je bil v zabojčku dinamit. Ubilo je škofovega namestnika, vikarja Jaskoviča, škofovega tajnika Slepkov-

skega, odvetnika škofovega, Čatija, nekega slugo in njegovo ženo. Ostale težko ranjene osebe so spravili v bolnišnico, kjer se jih nekaj borì s smrtjo.

Brezdvomno gre tu za političen zločin: Madžari hočejo vse pomadžariti, druge narodnosti pa se ustavljajo in hočejo z nasilnostjo dokazati, da se jim godi krivica.

Raznoterosti.

Širite „Stražo!”

Naš list si je pridobil v petih letih ugled in zanimanje v slovenski politiki. Začasno izhaja sicer samo dvakrat na teden, kar pa listu, kakor upamo, ne bo škodovalo. Nasprotno se še raditega vsled nižje cene lahko tem bolj razširi. Prijatelji, na delo za razširjenje našega lista! Naj ne bo nobene župnije, kjer naš list ne bi imel požrtvovalnih prijateljev in vstrajnih agitatorjev!

Našim čitateljem. V eni prihodnjih številk začnemo objavljati potopisne črtice iz Egipta od prof. dr. M. Slaviča. Gospod avtor je imel o svojem potovanju predavanje v „Slovenski Straži“, kjer je vladalo veliko zanimanje za predmet. Upamo, da ustrežemo z njim tudi našim čitateljem.

Kardinal dr. Katschthaler, solnograški knezoškof, je opasno zbolel. Pri visoki starosti bolnika se je bati najhujšega.

Ali naj lavantinski duhovniki kupijo novi brevir? V kratkem bo izšel brevir, ki bo urejen po najnovejših predpisih. Opozarjamo pa čč. lavantinsko duhovščino, da naj teh brevirjev nikakor ne kupuje, temveč naj še nekaj časa potrpì, k a j t i b r e v i r, k i s e b o v k r a t k e m m o r e b i t i d o b i l, š e n e b o s t a l e n. Proprij za lavantinsko škofijo se bo namreč popolnoma preustrojil in spremenil; večina oficijev bo izpadla iz proprija. Tozadevna prošnja je šla te dni v Rim. Škoda bi bila torej velika, ako bi čč. duhovščina zdaj drago plačala novi brevir, ki bi pa že čez pol leta ne bil več pravilen. T i s k a r n a s v. C i r i l a v M a r i b o r u bo čč. duhovščino pravočasno opozorila, kdaj se bode dobil popolnoma stalen dober brevir. Sploh se lahko tisti gospodje, ki želijo pozneje imeti nov brevir, istega že zdaj naročijo pri tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Tiskarna bo naročila zdaj zbirala in dotičnim gospodom doposlala vzorce novega brevirja, kakor hitro se bodo dobili, da pregledajo tisk itd., in se potem lahko končno odločijo. Brevir pa jim bo doposlala še-le takrat, ko bo dotiskan nov lavantinski proprij.

Koledar Slov. Kmečke Zveze, ki se je našim naročnikom tako zelo prikupil, se še dobi v t i s k a r n i C i r i l a v M a r i b o r u, in sicer stane komad s poštnino vred 1 K 10 vin. Najboljše je, da se pri naročilu ta svota naprej pošlje.

„Stražo“ bi naši liberalci najrajše gledali tamkaj, kjer ni muh, pa jim ne bo storila te usluge, za katero so jo že večkrat prosili. „Straža“ je za politično probujo in obrambo našega naroda, kakor tudi za krščansko izobraževalno delo med našim ljudstvom tako potrebna, da bi jo morali ustanoviti, ako bi je ne bilo. Ima tudi toliko življenske moči v sebi, da bo krepko živela in dalje delovala. Zaman je liberalcem vsako govorjenje o jetičnosti. Ta bolezen se drži liberalcev, njihove politike in njihovega časopisja. Ali ni jetika vzela liberalnega „Narodnega Dnevnika“ v Celju? Ali ni ta bolezen pobrala liberalne slogaške „Sloge“? Ali niso liberalci svoja dva celjska urednika, ki ju je liberalni general proglasil za duševna očeta našega naroda na Štajerskem, le tako mogli rešiti jetike, da so enega še pravočasno spravili v „Slavijino“ zavarovalnico? Cela slovenska liberalna politika na Spodnjem Štajerskem nosi na sebi vse znake akutne jetičnosti, ki bi že davno bila ugonobila naš slovenski liberalizem, da ga ni kranjska napredna stranka s svojim glasilom „Slovenski Narod“ vzela pod svojo zaščito. Naše prijatelje pa prosimo, da agitirajo pridno in vstrajno za razširjenje našega krščanskega slovenskega glasila.

„Mariborski Glasnik“, tako se imenuje majhni plod velikega liberalnega napenjanja. Mariborski liberalci so dolgo časa sebe osrečevali z idejo, da si ustanovijo svoj, v Mariboru izhajajoči list. Z idejo so nekaj časa družili nado da se jim bo to v resnici posrečilo, in vsled te nade so bili še bolj srečni, osobito tisti, ki bi radi poleg celjskega Kukovca v Mariboru igrali voditeljsko ulogo. In takih voditeljev in voditeljčkov je v Mariboru dovolj. Tuhtali so, posvetovali se, napenjali svoje duševne sile, računali so in nazadnje prišli do tega, da jim kakor duševnih, tako še posebno nedostaje gmotnih sil. Sprejeti so morali za mariborske liberalce ponižajočo ponudbo, da smejo svoje nameravano glasilo izdajati kot privesek celjskega „Narodnega Lista“ v podobi njegove priloge. Samo pravico do mariborskega uredništva te priloge so si priborili. Za vsebino „Marib. Glasnika“ bo odgovorno „Narodno politično društvo Maribor.“ Kako pojmuje to društvo svojo nalogo, se vidi iz tega, da „Mariborski Glasnik“ prišteva med tiste točke, „ki jih bo imel vedno in povsod pred očmi“, tudi klerikalizem. Protifarška gonja bo torej po mnenju liberalnega narodno-političnega društva in njegovega glasila rešila slovenstvo v Mariboru in njegovi okolici! Majhni so naši liberalci, tako majhni, da niti „priloge“ ne zaslužijo. Še manj pa se bo tem ljudem posrečilo, Slovence okoli Maribora „priložiti“ v liberalno stranko.

Duhovščina raje vzame, nego da, piše „Narodni List“ z dne 26. februarja. Očividno je, da se je liberalni list zmotil v naslovu. Menil je tiste, ki so v njegovem ozadju, namreč liberalne advokate, ki žive od samega vzemanja in vse zaračunijo, da, niti rodoljubno kihniti ne morejo, ne da bi zato „ljubemu“ narodu poslali računa. Kako pa ravna duhovščina, sta Lesničar in Kukovec sama izkusila, ko sta kot dijaka v semenišču živela od tega, kar duhovščina ne jemlje, temveč daje, namreč od duhovniških milodarov.

Liberalna politika. V Mariboru je prišel v konkurz krojač Macuh, upravitelj konkurzne mase je postal — liberalni advokat dr. Rosina. Kmalu po konkurzu je izšel v „Slovenskem Narodu“ dopis, v katerem so bile objavljene podrobnosti in priobčene stvari, ki so bile v prilog liberalcem. Mi ne zagovarjamo nobene osebe in ne bomo pisali o vzrokih konkurza, katere poznajo liberalci boljše ko mi, konštantiramo samo, da ni noben naš list pisal, ko je prišel pred 2 letoma krojač Vezjak v konkurz, da so liberalci krivi konkurza in da ne morejo zdrževati niti enega krojača, akoravno imajo v svojih vrstah znane bogataše Ferka, Rapoca, dr. Turnerja, dr. Rosino itd. in nebroj liberalne inteligence, s čemur se vedno ponašajo. Pa takrat je bil upravitelj konkurzne mase — odvetnik dr. Leskovar.

„Štajerc“ in Lurd. O Lurdu laže „Štajerc“, da delajo francoski popi s „čudežno vodo“ v Lurdu velikanske kšefte. Par vrst pozneje pa sam piše, da so znašali dohodki, ki jih je napravila od romarjev mestna davčna uprava, v preteklem letu 135.000 Fr. in da je pošta v Lurdu prodala za 110.000 frankov znamk več, kakor v prejšnjem letu. Ali imajo tam na Francoskem, kjer vlada preganja duhovnike in izganja redovnike, davčno oblast in pošto v rokah duhovniki? „Štajerc“, pamet! Pa ne samo neumen je „Štajerčev“ napad na Lurd, ampak tudi hudoben in protiverski. Ptujski nemškutarski list si drzne kraj, kjer se je Marija prikazala, ter se je v potrditev tega prikazanja že zgodilo toliko uprav čudežnih ozdravljenj, imenovati kraj „navadnega, smešnega babjeverstva.“ Kraj, kjer se toliko in tako pobožno moli, kot redkokje na svetu, je, za „Štajerca“ pozorišče smešnosti in navadnega babjeverstva. „Štajerc“ povdarja, da vere ne napada, temveč samo duhovnike. V tem slučaju pa je jasno pokazal, kam navsezadnje merijo njegovi napadi. Oskruniti je hotel čast duhovščine, pa so ga njegovi protikrščanski nagoni zapeljali, da se je tudi lotil časti Tiste, ki je kot božja in naša Mati za vsakega pravega kristjana predmet globokega češčenja in svete ljubezni. Proč z nasprotnikom krščanstva in njegovih naprav in z oskrunjevalcem Marijine časti iz krščanskih hiš!

Zadružna Zveza v Celju vedno zatrjuje, osobito tako, da jo sliši ministrstvo, da ne dela politike. Koliko je verjeti tem trditvam, spričuje zopet dopis v „Slovenskem Narodu“ z dne 24. februarja. V njem bobnajo celjski liberalci za svoje zadružniške shode in zveza sama objavlja nekaj takih shodov. Utemeljuje svoj oklic s temi besedami: „Dobro razvito zadružništvo po deželi je za nas največjega pomena v boju proti nemštvu, kakor klerikalizmu, to nas učijo vsake volitve.“ Torej le klerikalizem hudo muči celjske zadrugarje! To izjavo si bodemo dobro zapomnili; našim pristašem pa priporočamo, da se izogibljejo teh protiklerikalnih zadružnih shodov, kateri imajo le namen, da pripravljajo tla za volitve pod krinko zadružništva.

Analfabet -- šolski ogleda. Za šolskega ogledo ljudske šole pri Sv. Miklavžu pri Hočah je mariborski okrajni šolski svet imenoval moža, ki je popolni analfabet. Mož se piše Grašič ter zna pod svojim imenom napraviti samo navaden analfabetski križ. Kako je prišel c. kr. okrajni šolski svet do tega imenovanja, je navadnemu zemljanu nerazumljivo. A če pomislimo, da se prišteva Grašič med prvo vrsto posilinemcev, nam je stvar takoj jasna.

Smrt štajerskega Slovenca v Ameriki. V Westonu, Col. je umrl Franc Vrtačnik, star 29 let. Vrtačnik, p. d. Erjasov, je bil doma iz Spodnjih Kraš pri Gornjem Gradu.

Sveta vojska, protialkoholno društvo v Mariboru, ima sedaj svojo pisarno v Koroški ulici štev. 10, I., nadstropje, levo od stopnic proti dvorišču. Kdor se želi pridružiti kot abstinent ali dobiti kake informacije, se naj oglasi v pisarni med 11. in 12. uro predpoldne.

Zbolel je. Znani koroški nemški pesnik Tomaž Koschat (Košat je rojen Slovenec) je smrtnonevarno zbolel.

Obsojeni vojaški vohun. Znani vojaški vohun, nadporočnik Cedomil Jandrič, o katerem smo svoječasno obširno poročali, je bil zaradi vohunstva od vojaškega sodišča obsojen na 19 let težke ječe. Sodna razprava proti njegovemu bratu Aleksandru se bo vršila v bližnjih dneh na Dunaju.

Na delo za „Slov. Stražo!”

Štajerski Slovenci! Razširimo svoje obrambno društvo »Slov. Stražo«! »Straža« je že veliko storila za štajerske Slovence, osobito v zadnjem času, pa še ni našla na Štajerskem dovolj zanimanja in podpore. Koliko je še krajev v naši deželi, kjer ni nobene podružnice »Slov. Straže«, pa bi lahko bila in bi tudi morala biti. Štajerski Slovenci, proslavimo 500 letnico ustoličenja koroških vojvod z ustanovitjo novih podružnic našega obrambnega društva. V proslavo 500 letnice najmanj 50 novih podružnic!

Štajersko.

Mariborske novice.

Duhovne vaje za tretjerednike se bodo vršile v času od dne 14. marca zvečer do dne 18. marca zjutraj v baziliki Matere Milosti v Mariboru.

Gospa Ana Majciger †. Dne 23. t. m. se je vršil pogreb gospe Ane Majciger, vdove po rajnem šolskem svetniku profesorju Janezu Majcigerju v Mariboru. Udeležba pri pogrebu gospe Ane Majciger, ki je bila velika dobrotnica revežev in je bila odlikovana s papeževim križcem pro Ecclesia et Pontifice, je bila naravnost velikanska.

Naši liberalci so zelo razburjeni, ker se jim je povedalo, da je njih krivda, da je občina Vrhov dol prišla v nemške roke. V „Slovenskem Narodu“ je izšel nek zagovor, kateri pa pravzaprav potrjuje naše trditve. Izgovor, da nek „pobožen“ mož ni hotel voliti s slovensko stranko, ne drži, ker imajo lembaški liberalci take zveze, da bi bilo mogoče pridobiti onega pobožnega moža za to, da bi volil s Slovenci. Pomisliti pa je treba, da je posečanje liberalnih veselic in shodov v Mariboru bolj prijetno kakor pa volilna agitacija. Dragoceno je priznanje, da nemški veleposestniki niso volili s Slovenci, torej boj dr. Kukovca proti slovenski obštrukciji ni imel uspeha. Saj so nemški veleposestniki člani nemške večine v Gradcu in bi bila njih dolžnost, da bi se revanširali za uslugo dr. Kukovca in njegovi stranki. Mogoče je pa dr. Kukovec pozabil posredovati pri veleposestnikih al' pa je volitev prespal? Že iz navedenih dveh slučajev je razvidno, da je malomarnost liberalcev kriva, da je v mariborskem okraju padla slovenska občina v nemške roke. Otročje je našo stranko, ki je v boju proti nemški večini v Gradcu, torej tudi proti nemškim veleposestnikom, delati odgovorno za to, če nemški veleposestniki ne volijo s slovensko stranko.

Vsenemški shod v Mariboru. V soboto, dne 28. februarja, ob 8. uri zvečer bo v kazini v Mariboru javen shod vsenemškega društva. Govorila bosta dr. Mravlagg o „naraščanju slovanskega vpliva v Avstriji in njegovih ciljih s posebnim ozirom na alpske dežele“ ter dr. Ursin z Dunaja o „slovanskem rimskem sistemu in njegovih zaveznikih“ — Odkar se je Wastian ponesrečil, se je vsenemška struja v Mariboru zopet oživila. Kakor znano, obstojata v Mariboru 2 nemški stranki: stranka magistratovcev pod vodstvom dr. Oroselna (njej pripada Wastian) in vsenemška stranka pod vodstvom dr. Mravlagga in Jahna.

Mestno kopališče. Od mestnega sveta izvoljeni kopališki odbor se pogaja z g. Denzeljem radi nakupa njegovega kopališča. Odbor mu ponuja 160.000 K za hišo, kakor tudi za vso ono posest, na kateri stoji nekdanja tovarna za zvonove. Kopališče namerava mestna občina moderno preustrojiti. Ves projekt je baje proračunjen na 500.000 K. Kakor se nam poroča, bo kupna pogodba med g. Denzeljem in mestno občino že te dni perfektna. Dasiravno je kopališče nujno potrebno, vendar smo prepričani, da bo mestna občina vso zadevo zopet tako zavozila kakor pri dravskem mostu. Projekt bo požrl več stotisoč kron denarja davkoplačevalcev, a ne bo odgovarjal žrtvovanemu kapitalu in dejanskim potrebam.

Slab obrtni naraščaj. Prejšnji teden so se v Mariboru vršile običajne skušnje za obrtne pomočnike, katerih se je udeležilo 10 šivilj, 4 krojačeki in 1 bandažist. Rezultati skušnje so bili letos primeroma zelo slabi. Samo 1 (namreč bandažist) je dobil 1. darilo; 3 udeležniki so napravili skušnje z dobrim in 9 z zadovoljivim uspehom, 3 pa sploh niso zadostili zahtevam izpraševalne komisije. Vzroki slabi kvalifikaciji obrtnega naraščaja so različni. Glavni vzrok pa bo menda iskati v dejstvu, da se mladina v našem mestu preveč udinja neredenemu in veseljaškemu življenju. Krog polnoči in še pozneje najdeš obrtne vajence in pomočnike tavati po mestnih ulicah, marsikateri pa sedijo prepojeni z alkoholom cele noči v slaboglasnih beznicah. Krščansko misleča mladina tega ne dela, pač pa ona, ki se je udinjala socialni demokraciji in tista, ki je vpisana v razna nemškonacionalna društva. Od tod slabi uspehi! Mladina misli trezno in skrbi za bodočnost!

Skrb za blagostanje okraja. Včeraj, dne 26. t. m., je imel mariborski okrajni zastop plenarno sejo. Na programu so bile skoro same točke, ki zanimajo posilinemške občine v okolici. Edino poročilo o cesti Malna—Ploderšnica—Velka zadeva tudi slovenske davkoplačevalce. Skrbno smo iskali na dnevnem redu poročila, kako daleč je že godna akcija glede prepotrebnega mostu pri Dupleku. A o tej točki ni ne duha ne sluha. Že več desetletij prosijo in zahtevajo občine na desnem in levem bregu Drave, da bi se okrajni zastop zavzel za ta silno potrebni projekt, a gospodje v okrajnem zastopu si mislijo: Slovenski kmetje, le še počakajte, saj se ne mudi! Smelo trdimo, da bi bil most že davno izvršen, če bi se gospodje pri okrajnem zastopu hoteli resno za stvar zavzeti. Naši poslanci Roškar, rajni Robič, dr. Korošec in drugi so že na Dunaju in v Gradcu opetovano dregali v tej zadevi, a če okrajni zastop stvar zavlačuje-

je, je zadeva težko izpeljiva. Občine, podregajte nemško gospodo pri okrajnem zastopu še enkrat, prav energično!

Pustne predstave. Dne 22. in dne 24. t. m. so se priredile z velikim vspehom v telovadnici jubilejnega ženskega učiteljišča vsakovrstne gledališke predstave s petjem in godbo. Proizvajal se je med drugim tudi dobro dr. Schwabov koncertni valček: „Dobro jutro“, ki se je pel že pri raznih slavnostnih slovenskih in hrvaških prireditvah.

Izžrebani porotniki. Za porotno zasedanje, ki se prične dne 9. sušca, so bili izžrebani ti-le porotniki: Glavni porotniki: trgovec Aleksander Mydlil, ključavničarski mojster Alojz Martinetz, trgovec Fel. Novak, kovaški mojster Alojz Peklar, kleparski mojster Jožef Peyer, ključavničarski mojster Janez Sirak, knjigovez Edvard Sliuza, hišni posestnik Maks Stramlitsch, trgovec Josip Ulaga, drožist K. Wolf in branjar Valentin Vehovar, vsi iz Maribora; posestnik Franc Kramberger, Kaniža; hišni posestnik Janez Legat Studenci; posestnik Pavel Vernig, Spod. Hoče; posestnik Mihael Grašič, Pivola; posestnik A. Lobnik, Spodnje Radvanje; mesar Friderik Wutte, Novavas; lastnik žage Peter Magerl, Pekel; veleposestnik Janez Franzl, Poljčane; veleposestnik Janez Grundner, Poljčane; posestnik Alojz Kugler, Poljčane, vsi iz mariborskega okrajnega glavarstva. Iz ptujskega mesta: mesar Karol Kossär, trgovec J. Osenjak, trgovec Leopold Slawitsch, podkovski kovač Vincenc Tamm in hišni posestnik Julij Wagrandl; iz ptujskega okrajnega glavarstva: posestnik Anton Vrečko, Juršinci; posestnik Karol Sima, Sp. Breg; iz okrajnega glavarstva ljutomerskega: pos. Aloj Schaller, Šratovci; posestnik Frid. Semlitsch, Ljutomer; trgovec Vilhelm Schneider, Ljutomer; posestnik Anton Hrašovec, Sitarovci; posestnik Matija Babič, Krapje; iz okrajnega glavarstva slovenjgraškega: tovarnar Oton Erber, Muta; posestnik Karol Kovač, Vuhred. Nadomestni porotniki: trgovec Osk. Billerbeck, mizarski mojster Rupert Eisl, trg. agent Franc Gulda, trgovec Ferdinand Hartinger, tovarnar usnja Janez Hoffmann, posestnik Friderik Jauk, dimnikarski mojster Jakob Juričko, stavbenik Rud. Kiffmann, hišni posestnik Janez Lemež, vsi iz Maribora.

Obesil se je na stara leta. Adalbert Baier, uradnik tvrdke Scherbaum, se je v torek zjutraj obesil v svojem stanovanju. Star je bil 69 let.

Slovensko gledališče. V nedeljo, dne 1. sušca 1914, ob ½8. uri zvečer, vprizori na našem odru celjsko Dramatično društvo Sudermannovo dramo: „Tiha sreča.“

Ptujske novice.

Odlikovanje. Cesar je odlikoval veletrgovca komerčnega svetovalca Antona Jurca z viteškim križcem Franc Josipovega reda. — Tajnik okrajnega glavarstva ptujskega, „Gemeinderat“ ptujski Jožef Požun, je bil povodom umirovljenja odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

Nov nemški odvetnik. V Ptuju je na novo otvoril odvetniško pisarno dr. Rajmund Sadnik.

Ptuj. Tudi Nemci sedaj priznavajo, da slovenska obstrukcija ni bila tako kvarljiva za Slovenski Štajer, kakor so jo slikali v svojem zloglasnem listu. Ako bi slovenske obstrukcije ne bilo, bi nikdar ne prišla železnična zadeva Ptuj—Rogatec tako naprej, kakor je v istini in tudi zakon za regulacijo Drave bi ostal nespremenjen. Prej so zmerjali nemškutarji naše poslance, sedaj pa pravijo, da so „verfluchte Kerle.“ Le naši liberalci še so sitni, kakor stare — babe.

Ptuj. V tukajšnji kmetijski podružnici bo v nedeljo prednašal celjski Štiebler o zadružništvu. V „Slov. Narodu“ piše Štiebler o namenih, ki jih zasleduje s svojimi predavanji, tako-le: „Dobro razvito zadružništvo je za nas (liberalce!) največjega pomena v boju proti nemštvu (glej Šoštanj!), kakor proti klerikalizmu, to nas učijo vsake volitve.“ Za to je torej plačan Štiebler od vlade za zadružnega učitelja. Slovenske poslance opozarjamo na tega liberalnega agitatorja, ki ga plačuje vlada. Kmetijske podružnice, pozor!

Ptuj. (Vojaške vaje pionirjev na Dravi.) Od dne 15. sušca do dne 15. septembra 1914 se bodo vršile ob obeh bregovih Drave pri Ptuju in sicer 2.5 km nad Ptujem in 3 km nižje Ptuja vojaške vaje pionirjev. Vaje se bodo vršile le ob delavnikih in sicer predpoldne in popoldne. V mesecih sušcu, aprilu in septembru se bodo pričele zjutraj ob pol 7. uri in ob 2. uri popoldne ter bodo trajale predpoldne 4 do 5 ur in popoldne 3 do 4 ure. V ostalih mesecih pa ob 6. zjutraj in ob 2. uri popoldne. Kot znamenje za splave, da se vrše vojaške vaje, bo razobešena rudeča zastava 3 km nad Ptujem. Splavi bodo morali v tem času pristati ob obrežju ter počakati tako dolgo, dokler vojaška oblast ne bo dala dovoljenja za plovenje.

Celjske novice.

Nemško jadikovanje. Trgovinsko ministrstvo je podelilo tukajšnji slovenski trgovini papirja Goričar in Leskovšek koncesijo za prodajo knjig. Vsled te podeljene koncesije je zavladal v vrstah nemškutarjev tako silen krik in vik, kakor bi se približal sam „Bauernschreck“ nemškim Celjanom. Če ima peščica Nemcev v Celju dve koncesiji za prodajo knjig, je več kakor pravično, da dobe tudi Slovenci eno tako koncesijo. Saj je to prva slovenska knjigarna na Štajerskem. Kako pridemo štajerski Slovenci do tega, da bi morali z nakupovanjem knjig krmiti — Nemce in protestante. Kako se jezijo odpadniki, se vidi na pr. iz teh-le vrst graškega lista: „Gre tu za koncesijo najvišje važnosti za Slovence . . . Slovenci so dobili s tem novo močno pozicijo, podlago duševnega razvoja itd.“ Nemškutarji vidijo razpadati že ves grad celjskega nemškutarstva, se jezijo nad našimi poslanci dr. Korošcem in dr. Benkovičem in na vlado, ki je dala Slovencem le to, do česar imajo pravico, in roti nemški Nationalverband, da izvaja iz tega posledice, morebiti te, da se napravi v Avstriji zakon, po katerem morajo vsi Slovenci kupovati knjige samo pri dveh nemških knjigarjih!

† **Pero Kostič.** V Zagrebu je umrl pri usmiljenih bratih bivši celjski trgovec Pero Kostič. Zapustil je denarja nad 100.000 K. Ta denar bo upravljala Južnoštajerska hranilnica v Celju. Glavnica ostane nedotakljiva. Letno rento uživata sestra in teta rajnega. Po njiju smrti se pa bodo s temi obrestmi podpirali pridni in potrebni slovenski trgovci in obrtniki na Spodnjem Štajerskem. Rajni, rojen na Hrvaškem, je v življenju v Celju veliko sodeloval pri narodni probuji, največje narodno delo pa je izvršil z omenjeno blago oporoko. Kot trgovec je bil izvanredno nadarjen, v občevanju vesel dovtipen družabnik. Zadnja leta je veliko trpel vsled bolezni. Naj v miru počiva!

Ljutomerske novice.

† **Gospa Postružnik.** Kakor je že „Slov. Gosp.“ poročal, zadel je ljutomerske Slovence zopet bridek udarec, kajti neusmiljena smrt nam je pobrala iz naše vrste priljubljeno in blago gospo Postružnikovo, veleposestnico in učiteljevo vdovo po zglednemu učitelju gospodu Gabrijelu Postružnik. Po rajni žalujejo ubogi, sirote, pa tudi narodna društva, katerim je bila vestna podpirateljica. Kdorkoli se je v sili zatekel k nji, vsak je našel odprto srce. Veličastni pogreb pa je pokazal, da je bila res priljubljena pri vseh. Istega je vodil brat župnik vlč. g. Osenjak v spremstvu 14 gospodov tovarišev duhovnikov domače in sosednih župnij. Prihitel je celo šmarski dekan preč. g. Bohanec. Nedoglednega sprevoda se je udeležilo slavno uradništvo, na čelu gospod okr. glavar, županstvo z gospodom županom, učiteljstvo, grofica Wurmbrand kot zastopnica radgonskega društva gospa, domače veteransko društvo (korporativno) z godbo in zastavo, kateri je rajna kumovala, Marijina družba pri Sv. Križu, kateri je bila kumica, veteransko društvo od Svetinj in Sv. Križa, gasilno društvo v Cezanjevcih, na Cvenu, v Ljutomeru in Stročjivasi ter slovensko pevsko društvo v Ljutomeru, ki je zapelo pri hiši žalosti in ob grobu v srce segajoči žalostinki; nadalje veliko število tržanov in tržank, ter okoličanov. Naj ji sveti večna luč in na svidenje nad zvezdami.

Drugi kraji.

Vrhov dol popolnoma v nemškutarskih rokah. Kakor so že drugi listi poročali, je prišla ta lepa obpoharska občina vsled krivde liberalnih prvakov pri zadnjih volitvah v roke najhujšim našim narodnim nasprotnikom. Pametni liberalci pa niti niso skrbeli, da bi se vložil ugovor proti volitvi. „Marburgerca“ namreč z velikim veseljem poroča, da je bil dne 18. februarja za župana v Vrhovem dolu izvoljen posilinemec Jožef Krečner, za podžupana pa Miha Reschman, ki je sicer slovenske matere sin, a velik Nemec pred Bogom in ljudmi.

Kamnica pri Mariboru. (Smrtna kosa.) Dne 24. t. m. smo spremili k večnemu počitku bivšo posestnico Marijo Dobaj. Bila je iz ugledne rodbine.

Selnica ob Dravi. Naša Čitalnica je imela dne 8. svečana svoj občni zbor, kateri se je prav dobro obnesel. Udeležilo se je tega zbora izdatno število občinstva, zlasti mladina. — Najprej je pozdravil predsednik Čitalnice, g. Kotolenko, navzoče, posebno domača vlč. gg. duhovnika ter se pohvalno izrazil radi lepe udeležbe. — Nato poroča č. g. kaplan kot knjižničar o stanju knjig, katerih je veliko, in so razen nekih malenkosti vse v najlepšem redu. — Blagajnik, preč. g. župnik, poroča v svojem in v imenu odsotnega tajnika o dobrih gmotnih razmerah Čitalnice in o naročilu knjig in časopisov. — Č. g. kaplan, kateri se požrtvovalno trudi za našo Čitalnico, je potem v jedernatih besedah polagal občinstvu na srce, da se naj izobrazuje s tem, da se briga za javno življenje ter da rado bere dobre knjige in časopise. Upamo, da so padli blagi nasveti č. g. govornika na rodovitna tla! — Končno je sledila volitev novega odbora, v katerega so bili izvoljeni: predsednik: g. Kotolenko Nikolaj, posestnik v Selnici; podpredsednik g. Urbas Blaž, velepos. na Slemenu; tajnica: gdč. Kotnik Ida, učitelj. ročnih del v Selnici; blagajnik: vlč. g. Ciuha Ferdinand, župnik v Selnici; knjižničar: vlč. g. Vesenjak Pavel, kaplan v Selnici. Namestniki: tajnice: gdč. Pečovnik Tončka v Janževem vrhu; blagajnika: g. Rebernik Miha, posestnik na Slemenu; knjižničarja: gdč. Pipuš Ana iz Slemena; pregledovalca računov sta: g. Poženko Konrad in g. Seršen Josip. G. predsednik se nato zahvali za obisk ter s tem zaključil občni zbor. Da! Bog, da bi naša Čitalnica vspela do najvišje stopnje svojega delovanja, za katero sta z neumorno vnemo delovala že naša prejšnja gg. kaplana, vlč. g. Jakob Palir, ustanovitelj naše Čitalnice, in vlč. g. Božiček Franc, kateri je pač že marsikatero krono daroval našemu Bralnemu društvu. Dobri Bog naj preč. gg. dobrotnikoma naše Čitalnice vse tisočero povrne!

Sv. Jakob v Slov. gor. (Pet otrok se zadušilo.) Dne 1. t. m. se je pri nas pripetila grozna nesreča. Kovač Belšak je šel omenjenega dne, kakor vsak dan, po svojih opravkih, ženo in otroke pa je pustil doma. Popoldne okoli 3. ure je še šla žena k sosedi ter je pustila vseh svojih petero popolnoma zdravih otrok, štiri dečke in eno deklico, brez nadzorstva v sobi pri zaprtih vratih. Ko se je eno uro pozneje vrnila, se ji je nudil strahovit prizor! V sredi sobe je ležal najstarejši šestletni sinček mrtev, na postelji troje otrok v bratskem objemu — vsi mrtvi, pod posteljo je pa ležal najmlajši otrok — še topel. Soba je bila polna gostega in smrdljivega dima. Vsi so se zadušili. Iz okolščin se sklepa, da je zlezel najstarejši deček do omarice, iz katere je vzel nekaj vžigalic ter zanetil ogenj na vozičku. Polovica vozička je zgorela. Pri tem sta se tudi vneli še dve suknji, viseči na steni. Neznosno smrdljivi in gosti dim, ki je prihajal iz tlečih, znotraj kosmatih sukenj, je zadušil vse, še celo mačko, ki je bila v sobi in ki ima vendar trdo življenje. Od blizu in daleč so prihajali ljudje gledat petero angeljsko lepih, belo oblečenih otrok, skupaj ležečih na mrtvaškem odru. Srce pretresujoči vik in krik se je razlegal daleč naokoli. — Stariši, pazite vendar na svoje otroke! Skrivajte vžigalice bolj varno kakor — denar!

Hoče. (Železniška postaja se bo razširila.) Naša železniška postaja se bo zdatno razširila. Postavili bodo novo skladišče za tovorno blago in novo poslopje za postajo in sicer ob desnem tiru železnice proti Hočam. S tem bo vstreženo občni želji naših občanov.

Fram. Kako se gibljemo? Lani smo se tako-le: Bilo je 10 porok, 43 mrličev, 79 rojencev in 12.500 obhajancev. Letos smo se slabo začeli gibati, takoj začetkom se je zgodil uboj! Kralj alkohol, šnops, je ubil, pravzaprav užgal je ubogega mladeniča Martina Vičarja, doma od Male Nedelje. V soboto zvečer je šel v šnopsarijo, preveč potegnil, alkohol se mu je vžgal. Groza ga je bilo videti! — Živahno so se začeli gibati ženini in neveste, 5 porok je bilo drugod, 10 pa doma. Med poročenci je več naročnikov in naročnic „Sl. Gospodarja“ in „Straže“. Poročil se je tudi naš vrli framski župan g. Karl Černej z Miciko Bezjakovo, najbogatejšo framsko nevesto, ki je večkrat sodelovala pri naših prireditvah. Omožila se je tudi gdč. A. Böhmova s sodnikom dr. Meschitzem. — Gibljejo se naše občine, kar v 3 so bile nove volitve: v Framu, Loki in Morji. V Framu je zopet izvoljen od vseh strank g. K. Černej. Loka si je izvolila odločnega našega pristaša Jožefa Korena. No, in Morje je hotelo zopet našega odličnjaka M. Korena, ki bo menda letos že četrt stoletja morski župan. — Giblje se tudi naša mladina pri petju in gledaliških igrah. Še več, mobilizira celo, na vojsko se pripravlja, na sveto vojsko zoper mogočnega kralja — alkohol. Okoli 300 fantov in deklet je že zbranih v drugi falangi ali vrsti ter storilo obljubo, bojevati se zoper šnops. Ko pride k nam naš protialkoholni general, pomaknil bo najbrž nekatere v prvo vrsto. — Giblje se tudi šolska mladina: vsak mesec prejema svete zakramente, kjer dobiva orožje za sveto vojsko; kajti čez 100 mladih vojakov-korenjakov šteje že sveta vojska. — Kakšno gibanje pa je na plesiščih? Ovbe, oje, godcem je v tej strašni zimi zmrznil glas v trobentah. Jagri so imeli sicer svoj bal, k tako malo so najagali, navozili skupaj iz Rač in Polskav, da je birt drugi dan bridko tožil in sklenil, da jagrov ne sprejme več pod streho. Drugi bal pa je počastilo 33 oseb iz Rač in Polskav. Naše ljudstvo se noče več gibati na balih in plesih, sramuje se jih. — Tako se gibljemo!

Vurberg. Graški „Tagblatt“ in „Štajerc“, katerega pa nisem čital, poročata o meni, da sem udovi nekega Helbaha iz Gradca odrekel pogreb njenega moža na vurberškem pokopališču in sicer zaradi tega, ker je bil Nemec in ker se je tudi ona posluževala v govoru z menoj nemškega jezika. „Tagbl.“ tudi pravi, da s tem Helbahom že v življenju nisem bil dober in da mu zato nisem dal kotička na vurberškem pokopališču. — Vse to je sama laž. Res pa je, da je neka celo neznana ženska prišla v mojo sobo, ne da bi se predstavila, kdo je in kaj je, ter je vprašala, če je truplo njenega moža že tukaj. Jaz sem jo začudeno gledal. Rekel sem ji, da se mora izkazati z dovoljenjem c. kr. okrajnega glavarstva ali magistrata, če hoče moževo truplo na Vurbergu pokopati. Potem je pa začela druge reči govoriti in prav nič ni bila podobna, da bi ji mož pred par dnevi umrl. Za njeno duševno razpoloženje se mi je to čudno zdelo, da je moža pripeljala v grobnico na Vurberg, a grobnice nobene nima. Rekla mi je tudi, ko sem stal in jo poslušal: „Gospod, zdaj pa sedite, bom pokazala, kako sem pobožna!“ Nje nisem nikdar videl, moža nisem nikdar poznal, čeprav pravi „Tagblatt“, da mu nisem bil dober. Če je pa moža iz Ptuja nazaj v Gradec peljala, je to njena stvar. Jaz ji tega nisem ne svetoval in ne zapovedal. Toliko v pojasnilo resnicoljubnim ljudem. Nemški listi pa seveda to po svoje obračajo, ker hočejo slovenskega duhovnika pokazati svetu kot velikega nestrpneža v narodnem oziru. Al. Kokelj, župnik.

Ormož. Po zaslugi naših poslancev stojimo tik pred zgradbo naše železnice Ljutomer—Ormož. Naša

želja je, da se kmalu zveže z zagorsko in nam napravi prosto pot v hrvatsko prestolico, Zagreb. Toda to je godba za daljno bodočnost. V bližini imamo nekatere druge želje. Liberalci žele napraviti glavno postajo pri Petovarju. Vemo zakaj. Toda v istini pa kaže postaviti glavno postajo v Pavlovcih in sicer tam, kjer se odcepi miklavževška cesta od ceste Ormož—Ljutomer. Večina izvoznega (zlasti vino) bo prišla po miklavževški cesti, katere se poslužujejo: največja občina ormoškega okraja, Brebrovnik, nadalje občine: Sv. Miklavž, Vitanj, Hermanci, Kog in še sosednje ogrske vasi. Občine Mihalovce, Litmerk in nekaj sosednjih vasi, katere bi se posluževale v načrtu nameravane postaje Ivankovce, od daleč ne dosežejo prejšnjih ne po številu prebivalstva, ne po množini izvoznega blaga. Da bi spravljale občine ob miklavževski cesti svoj izvoz na postajo Ivankovce, je skoro izključeno, ker čez svetinjski hrib ni ceste in ker nihče ne bo vozil čez Pavlovce 3 km nazaj k postaji. V istem času pride namreč lahko na ormožki kolodvor ob glavni železniški progi. Občine, vstanite in naredite še pravočasno pritožbo na železnično ministrstvo!

Sv. Florjan ob Boču. (Z roko v rezalni stroj.) 11letni učenec Jožef Plevčak, sin posestnika Plevčaka, je zavrtel v skednju svojega očeta rezalni stroj za krmo, pri čemur je prišel z levo roko v rezalni stroj, ki mu je gladko odrezal štiri prste leve roke. Težko poškodovanega so spravili v bolnišnico.

Makole. Naša posojilnica je dobila od sodnije v Rogatcu poziv, naj poroča glede neke osebe. Ker je bil poziv nemški, smo ga vrnili in zahtevali slovenski poziv. A kaj se zgodi? Mesto da se nam pošlje slovenski poziv, se nas kliče k ustmenu zaslišanju k sodnji v Slov. Bistrico. Tako postopanje je nezaslišano in bomo zahtevali, da se nam povrnejo vsi stroški in se pritožili proti takemu postopanju sodnije. Posojilnice so vendar popolnoma samostojni zavodi, kateri, kar mora vendar na sodniji biti znano, vse uradujejo v slovenskem jeziku, kakor je tudi že vsakemu človeku znano, da uradujejo nemški denarni zavodi v nemškem jeziku in je nečuveno, ako se ne ugodi našim zahtevam ter odreja ustmeno zaslišanje in povzročajo stroški.

Rogatec. (Okrajni zastop.) Cesar je potrdil izvolitev dr. Franca Schusterja za načelnika in Vikt. Zigrosserja za namestnika za rogaški okr. zastop.

Konjice. Umirovljeni zdravnik generalnega štaba, dr. vitez Nagy pl. Rothkreuz, si je kupil tukaj neko vilo in se naseli stalno tukaj.

Oplotnica. 1. svečan 1914 je bil kaj zadovoljiv za Slovence čadramske župnije. Bralno društvo Sloga se je probudilo in ojunačilo. Začelo je delovati na polju ljudske prosvete in omike. Za prvi vstop v javnost si je izbralo vprizoritev dveh mičnih igric: „Ne kliči vraga“ in „Trije tički.“ Z ozirom na to, da je bila ta prireditev v tem kraju prva in so bili nekateri igralci priprosti kmečki Slovenci, ki še odra videli niso, kaj li, še na njem delovali, so nastopili s sigurnostjo izvežbanih igralcev. Posebno je imelo veliko veselja občinstvo s kmetom Levičarjem (gospod Wachter), ki je bil pravi tip trdoglavega kmeta, kateri pa na vraže veruje. Tudi „trije tički“ so povzročili obilo smeha in zabave. Zelo pa nas je presenetil nastop slovenskega moškega pevskega zbora. Čeravno še komaj rojen, torej še v povojih, nam je vendar podal nekaj narodnih pesmi, tako, da smo se kar čudili, kako se je zamoglo iz kmečkih fantov v kratkem času toliko doseči. Vsa prireditev je torej nad vse pričakovanje prav dobro uspela. Zasluge za to imajo pred vsem sodelovalci, ki se niso ustrašili dela, kakor tudi občinstvo, ki je kazalo veliko zanimanje za vso prireditev ter se je je iz kraja samega, kakor tudi iz sosednih, polnoštevilno udeležilo. — Oplotniški Slovenci, tako je prav! Le po tej poti naprej, kar ste pričeli, nadaljujte! Širite s predstavami, pa tudi s stvarnimi predavanji med našimi kmeti omiko, z njo ljubezen do rodne zemlje in materinega jezika ter s tem zavest in ponos: Na slovenski zemlji bodi Slovenec gospodar, ne pa oni, ki nas pozna, ki govori in lomi naš jezik, kadar se mu smeji dobiček, kadar vidi groš, sicer pa nas zaničuje.

Šoštanj. (Pretep v gostilni.) Povodom nekega plesa v gostilni Petra Sevčnikarja v Črnem pri Šoštanju so se zaradi nekega dekleta sprli fantje med seboj. Prišlo je do pretepa in razni predmeti, kakor kozarci, steklenice itd. so frčali po sobi. V tem pretepu je bilo pet fantov težko ranjenih. Fantje, ali bi ne bilo boljše, če bi raje čitali kak dober časopis ali knjigo, namesto da hodite na ples?

Brežice. (Požar.) V noči od dne 19. na dne 20. t. m. je zgorela hiša posestnice Terezije Golob v Pavlivasi. Hiša je bila zavarovana za 4000 K. Govori se, da je požar zanetila zlobna roka.

Rajhenburg. Prireditev naše mladine v nedeljs je bila zelo zanimiva. Kljub slabemu potu in neugodnim razmeram se je nabralo precej poslušalcev. Smeha je bilo na koše! Prihodnjič po Veliki noči se zopet vidimo! Spored se pravočasno naznani vsem. — Dekliški sestanek dne 8. svečana je obiskalo nad 100 deklet. Mladina vstaja! Le tako pogumno naprej!

Dobrna. Kmetijska podružnica na Dobrni je imela dne 15. februarja v dvorani hotela Union svoj letni občni zbor. G. Holc, tajnik c. kr. kmetijske družbe, se je prizadeval, v svojem prepričevalnem govoru, navzoče vnemati za kmetijsko organizacijo in se je res podružnica nekako prestvarila in oživila. Gospod načelnik je podal poročilo, v katerem kaže na to, da je podružnica živahno delala, pa vendar našla malo zanimanja pri večini posestnikov. Vedno hujskanje zoper podružnico in brezbrižnost kmetov za svojo stanovsko izobrazbo je pa grajal. Kakor vsako leto, je tudi letos načelnik za veliko udov sam plačeval udnino in ne, kakor nekateri okoli trosijo laž, da je to storila občina. Žrebanje orodja je bilo prav živahno. Načelnik se je zahvalil g. Holcu za predavanje in centralnemu odboru za naklonjenost. Za načelnika je bil izvoljen g. župnik Kukovič, za namestnika Jožef Verdel; v odborovi seji je bil g. Zagožan izvoljen za tajnika in g. Švent za blagajničarja. Po zborovanju vršila se je kmečka veselica v Unionu, pri kateri je pokazala gospa Apih svojo vsestransko skrb za goste, ki so se kaj dobro imeli v prijaznih prostorih Uniona.

Maribor. Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze za mesto Maribor ima v nedeljo, dne 8. marca, ob 10. uri dopoldne, v Zadružni zvezi svoj redni občni zbor, na katerem bo govoril nadrevizor Pušenjak. — Dne 15. marca, popoldne ob ½3. uri, pa se vrši v Leiteršpergu občni zbor okoliške skupine (Leiteršperg-Krčovina).

Ruše. Opozarjamo opetno, da se vrši občni zbor Podr. podružnice Slovenskega planinskega društva dne 8. marca, ob 3. uri popoldne, pri g. Jožefu Muleju v Rušah.

Sv. Križ pri Slatini. Kat. pol. društvo za sodni okraj Rogatec ima svoj letni občni zbor prihodnjo nedeljo, dne 1. marca, popoldne ob 3. uri, v prostorih Čitalnice. Vsi volilci celega okraja, zlasti udje, povabljeni!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, dne 1. sušca, ima Dekliška zveza poučni shod in občni zbor z deklamacijami, poučnimi govori, petjem, poročilom in volitvijo odbora. Vse mladenke se udeležite shoda polnoštevilno!

Ptuj. Dne 1. marca, ob 9. uri predpoldne, priredita poslanca Ozmec in Brenčič političen shod v gostilni gospe Zupančič v Ptuju. Prvi govori o delovanju v deželnem in slednji o delovanju v državnem zboru. Pristaši S. K. Z., agitirajte za veliko udeležbo!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo in podružnica Slov. Straže imata v nedeljo, dne 1. marca, ob pol štirih popoldne, občni zbor v šoli.

Sv. Peter na Medvedovem selu. V nedeljo, dne 1. marca, bo po večernicah priredilo naše protialkoholno društvo Sveta vojska poučno zborovanje, na katerem bo govoril profesor dr. Kovačič iz Maribora, seveda nad vse zanimivo o treznostnem vprašanju. Vabimo vse prijatelje treznosti iz domače in sosednih župnij.

Dve veličastni zmagi katoličanov v Nemčiji.

Nemški katoličani imajo zopet zaznamovati dve sijajni politični zmagi. Pri državnozborski ožji volitvi v Offenburg-Kehle na Badenskem dne 16. t. m. je prodrl kandidat nemškega centruma dr Wirth nad združenimi liberalci in socialdemokrati. Svobodomisleci in rudečkarji so napeli vse svoje sile, da bi strmoglavili kandidata centruma. Na stotisoče raznih letakov in lepakov ter raznih oklicev so razposlali na vse volilce obširnega volilnega okraja, toda vse jim ni nič pomagalo, dobili so od nemških katoličanov z glasovnicami v rokah tak odgovor, kakoršnega pač niso pričakovali — silen poraz.

Še hujši poraz so pa doživeli pri državnozborski dopolnilni volitvi v Kelmorajnu-okolica. Kandidat nemškega centruma je prodrl že takoj pri prvi volitvi z 4500 glasovi večine nad združenim freizinom, med tem, ko je pri zadnji državnozborski volitvi zmagal le v ožji volitvi. Liberalci so dobili 6564, socialni demokratje 24.400 glasov, med tem, ko je združil kandidat centruma na-se 35.622 glasov. Število oddanih glasov za liberalnega kandidata je padlo za celih 2000 glasov, istotako ono za socialdemokrata. Izid volitve je neoporekljivo dokazal, da se nemški centrum v južni in zahodni Nemčiji mora spuščati sam brez vsake tuje pomoči v najljutejši volilni boj zoper stranke prekucuhov in da izide vedno kot zmagovalec iz vsakega volilnega boja. Ta zmaga nemškega centruma je še tem bolj pomenljiva, ker je bila izvojevana v posebno krizepolnem času, ko je nastal v lastnih vrstah nemških katoličanov spor vsled razdiralnega delovanja nekaterih strankinih nezadovoljneževv, spor, ki bi bil lahko usodepoln v tako kritičnem času za celo stranko. Toda nemški centrum je vnovič dokazal, da je vsled svoje izvrstne organizacije tudi pod takimi neugodnimi okolščinami nepremagljiv.

Manjše kmečko posestvo s hišo in 2—6 oralov zemlje se išče v mariborski okolici v najem. Ponudbe na upravništvo „Straže.“

Fays-ove pristne Sodenske mineralne pastilje so se obnesle že skozi tri desetletja zoper kašelj, hripavost in katar.
Fays-ove pristne Sodenske mineralne pastilje — in le te! se izdelujejo iz znanih od pamtiveka sem v rabi stoječih občinskih zdravilišč toplic Sodena ob T.
Fays-ove pristne Sodenske mineralne pastilje morate zahtevati, če hočete imeti najbolj učinkujoče soli iz imenovanega zdravilišča.

Razgled po svetu.

Kako hudo se lahko človek snelje na led. o tem se je moral nedavno prepričati neki londonski trgovec s podobami, ki je plačal za slovito sliko nekega starega slikarja okroglo milijon kron. Predstavljajmo si strmenje moža, ki je doma pri natančnem opazovanju spoznal, da je navidezno pristna slika ponarejena in le neznatne vrednosti. Seveda opravičljiva bi bila ta pomota, zakaj težko je, pri starih umetnih izdelkih razločevati pristno od nepristnega. — Kar pa je nedopustno, je to, če gospodinje pri nakupu najvažnejših živil vzamejo ponarejeno blago namesto p r i s t n e g a. Tako n. pr. je nemogoče, če bi se namesto pristne Kathreinerjeve Kneippove sladne kave dobil manj vredni posnetek, če se pazi na to, da je na zavoju slika župnika Kneippa. Ti zakonito zavarovani izvirni zavoji ohranjajo vsebino čisto in snažno in jamčijo za pristnost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, ki je danes spričo svojega kavinega okusa, ki ga je dosegla s posebnim pripravljalnim načinom, najprimernejši in najizdatnejši nadomestek za kavo.

Indijanec — Metuzalem. Na gospodarsko razstavo v Čikagu je prišel pred kratkim tudi Indijanec Vahgunta-Ta, star 133 let. Rojen je bil leta 1781 in je že čez 70 let načelnik indijanske zadruge. Mož je še pravi korenjak za svoja leta. Pri Indijancih je zelo spoštovan in ga čislajo kot velikega preroka in ajdovskega boga. V svojem 133. letu hodi še na lov. in je znan kot eden najboljših strelcev v Ameriki.

Koliko imamo samoslovenskih ljudskih šol? Glasom zadnjega ljudskega štetja so uradno našteli v Avstriji 1,252.940 Slovencev. Vsakdo pa ve, da to uradno štetje ne odgovarja resnici, ker se je samo na Koroškem utajilo najmanj 35.000 Slovencev. Na Goriškem so našteli 154.564, v Trstu 56.916 in v Istri 55 tlooč 134 Slovencev. Slovenci imamo v Avstriji samo 844 javnih ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom. Goriška jih ima 193, Trst samo 10 in Istra domaj 34. Na Goriškem pride n. pr. na eno javno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom 800 Slovencev, v Trstu 5691 in v Istri 1621 Slovencev. Ta žalostna statistika pač jasno osvetljuje zapostavljanje Slovencev na ljudskošolskem polju.

Topovi za uničenje zrakoplovov. V nemškem vojnem ministrstvu preizkušajo nov projektil, ki je namenjen za uničevanje zrakoplovov. Novi projektil ima v svoji notranjosti jeklen zračni vijak, ki se po izstreljenju iz topa avtomatično izloči iz projektila. Kakor hitro pride vijak v dotiko z zrakoplovovim ovojem, začno vrteče se vijakove lopatice trgati ovoj, vsled tega začne uhajati plin in je uničenje zrakoplova gotovo. Projektil užge tudi vsak plin, skozi katerega leti. Akoravno je tak projektil zelo nevarno orodje, vendar sam po sebi ni eksploziven in je pred strelom brez nevarnosti in le malo poškodovan, ko pade zopet na zemljo. Nevarnost, v kateri se nahajajo lastne čete pri streljanju dosedanjih granat proti zrakoplovom, je bila že davno dognana, novi projektil pa ne bo v nobenem oziru povzročil škode, in ako pade zopet na zemljo nazaj, je brez nevarnosti za ljudi.

Pasja statistika. V francoskem časniku „L'homme livre“ je objavil Clemenceau statistiko psov v Evropi. Glasom te statistike ima Francija največ psov in sicer nekaj čez 3,000.000. Za njo pride Nemčija s 1,500.000, zatem Anglija z 1,100.000 ter Švedska s 530.000 psi. Polovica tega ogromnega števila služi brezdvomno v športne namene. Koliko dobrodelnih zavodov bi se dalo ustanoviti z denarjem, ki ga ljudje za ta nepotrebni šport izdajajo!

Nikar v Ameriko! Kakor je razvidno iz raznih amerikanskih časopisov, je tam štrajk in brezdelje na dnevnem redu. Vsled tega je nastala splošna draginja v Združenih državah; in ne samo po mestih, tudi po deželi. Pa tudi ni upanja, da bi se položaj kmalu kaj izboljšal. Komisija na Ellis-Islandu brez vsakega razloga izseljence zavrača, češ, da je Amerika že prenapolnjena z ljudmi ter se boje, da še domačinom kmalu ne bo dosti kruha. Zato kličemo: Nikar v Ameriko! Kdor pa nikakor ne more ostati na rodni grudi, bodisi vsled slabe in nerodovitne zemlje, ali iz drugih upravičenih vzrokov, naj se raje odloči, da ostane bližje svojega rojstnega kraja. Ker je v Bosni mnogo dobre in rodovitne zemlje in nakup zemljišč mnogo cenejši kot doma, bi svetovali, da bi se dotičniki zavzeli za Bosno. Družba sv. Rafaela je v ta namen naprosila razne osebe in pa družbe v Bosni, da nam gredo na roko pri nakupu zemljišč. Dobili smo tudi povoljen tozadevni odgovor. Kdor se zanima za to, naj se obrne na Rafaelovo družbo v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 29, I. nadstropje (Glavna mitnica). Tukaj dobi vsa potrebna naddaljna pojasnila in posredovanja brezplačno. — Rafaelova družba.

Medvedja nadloga. Tudi Dalmacija ima svojega „Bauernschrecka.“ V okolici Vrhpoljce se je pojavila neka zver, baje medved, ki je že nad sto glav živine raztrgala ondotnim prebivalcem.

Najnovejše.

Veličastna zmaga. Pri včerajšnji občinski volitvi v Pivoli pri Hočah je zmagala Slovenska kmečka zveza.

Listnica uredništva.

R a j h e n b u r g: Kako je z govorom? Ali res, ali hudomušnost. — V u r b e r g. Prosimo. Pozdravljeni!

Urednik

se takoj sprejme. Plačilo po dogovoru. Ponudbe na upravništvo »Straže«.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na **sortimentna fina vina v buteljkah.**

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotržcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehtnic za trgovin in obrt, stav. in umet. ključavničarstvo

Ivan Rebek

Celje, Poljska ulica št. 14

priporoča svoje tehtnice. Ilustrovani cenik na razpolago brezplačno in franko. 798

Sprejmem tudi vsakovrstna popravila tehtnic in utež.

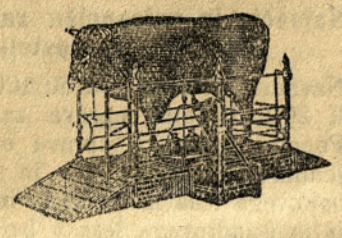

Trgovina z špecerijskim blagom | **Solidna postrežba.** | Trgovina z moko in dežel. pridelki

Ivan Ravnikar, Celje, Graška ul. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena, n. pr. jamčeno domačo deteljo, nemško deteljo, peso, rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane tvrdke Mauthner.

Glavna zaloga vrvarskega blaga | **Vedno sveže žgana kava.** | Glavna zaloga oljnatih barv

Golšča in debeli vrat

se odstranita na prav zanesljiv način brez joda, brez medicine že v nekaterih dneh. Pišite na: **‚Paracesus‘** kem. labor. **Šternberg Moravsko.** Pismu priložite dve znamki po 10 vin. 228

Kdor je zoper **protin in revmatizem** že vse poskusil brez uspeha, naj poskusi še naš rastlinski čaj, ki presenetljivo učinkuje. Pije se kakor ruski čaj. Zavitek 5 K, pol zavitka 3 K 50 v. **Karel Jilek Sternberg, Moravsko.**

Velika narodna trgovina

Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča **bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga,** posebno krasno **novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!**

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! **Vzorci na razpolago.**

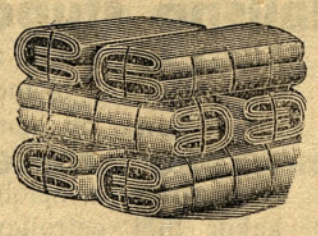

Darujte za Slov. Stražo!

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki:

Franc Kolenc

Celje, Narodni dom.

Razpošilja pravi ruski čaj 1 kg po K 4·50 in visje.

Kupuje oves, fižol, suhe gobe in druge pridelke.

Ima veliko zalogo pristne domače slivovke, brinjevca in konjaka.

Sprejme zdravega učenca poštenih starišev z dobrim šolskim spričevalom.

Pridobivajte nove naročnike!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čednimi obrobki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vlč. župniške urade spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. **Za slavne občinske, šolske in druge urade:** uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. **Za obrtnike in trgovce:** pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. **Za posojilnice, zadruge in društva:** pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselic: jedilnike, vabila na plese, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. **Za posameznike:** vizitke, naslovnice, poročnice, parte in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude društev in častne občane v različnih okraških in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju registrov. zadruga z neomejeno zavezo v lastni hiši

obrestuje hranilne vloge po **5%** od dne vloge do dne vzdiga

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta štev. 9

prvo nadstropje

počenši s 1. januarjem 1913. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po $4\frac{1}{2}$%, proti trimesečni odpovedi po $4\frac{3}{4}$%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. pološ. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po $5\frac{1}{4}$%, na vknjižbo in poroštvo po $5\frac{3}{4}$% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica štev. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Vse obolelosti sopilnih organov

pljučne bolezni

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenca in na duha zdravijo številni zdravniki in profesorji vedno z SIROLIN “ROCHE”

Dobi se a K. 4.– v vseh lekarnah.

KDOR je s svojim želodcem in črevom nezadovoljen jemlje naj redno nekaj časa Dr. med Trauba želodčni prašek

GASTRICIN

Učinek presenetljiv. Dobi se v vseh apotekah. Velika škatlja stane 3 Kr.

GLAVNA ZALOGA: Sternapoteka, Dunaj, IV. Favoritenstrasse 25.

Prospekti gratis in franco.

Zdravniki dobe za poskušnjo Gastricin brezplačno!

V Mariboru se dobi v lekarnah: Fr. Prullja, E. Taborsky-a nasl. Wolf-, Al. Sirak-a, V. Savost-a in V. König-a.

Mala biblioteka

za bogoslovce se proda, dogmatični in moralični auktorji, med drugim tudi „Voditelj“ od 1902-1909 let., za več kot polovične cene. 10% čiste kupnine je določenih za Slovensko Stražo. Cena 60 kron. Več v upravništvo tega lesta 226

Kupim neposredno vsako množino rumenega voska in voščin po najboljši ceni **Avg. Günther**, belilnica voska na paro v **Slovenjgradcu.** 13

Ure

Točna postrežba

Dobro. Po ceni

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat.-ura	K	3·50
Pristna srebrna ura	K	7·—
Original omega ura	K	18·—
Kuhinjska ura	K	4·—
Budilka, niklasta	K	3·—
Poročni prstani	K	2·—
Srebrne verižice	K	2·—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

30.000 parov čevljev

razprodam vsled preobile zaloge le za **tovarniško ceno,** dokler bo kaj zaloge. Nudi se torej najboljša prilika vsakemu naročniku, da si nabavi po ceni dobre čevlje. Razpošiljam visoke **čevlje na zadrgo za moške in ženske** eleg. fazone iz črnega trpežnega usnja z močnimi podplati kakor kaže slika, ducat za K 60·—, **za par K 5·50.** Ženski zimski sukneni čevlji obšiti z usnjem in močnimi podplati zelo toplo podloženi ducat za K 65·—, **par za K 6·—.** Trpežni vojaški čevlji za hribolazce iz najboljšega surovoga usnja popolnoma okovani, ducat za K 95·—, **par za K 9·—.** Prvovrstni lakasti čevlji za moške K 10·—, za ženske K 8·50. Lastni izdelek v že 30 let obstoječi tovarni. Kot mera zadostuje številka ali dolgost v centimetrih. Zamena dovoljena. Razpošilja po povzetju: **I. že 30 let obstoječa tovarna čevljev, J. Vašatko, mesto Ždar, Morava N.**

Malisno štupo, suhe gobe, jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev, **smrekove storže, vinski kamen,** želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Absolutno zajamčeno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Pohištvo razpošilja na vse strani trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in iz palisandrovega lesa v bogati izberi po zelo nizkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek za pohištvo iz železa, medenine in tapeciranega pohištva.

Sloboden nakup. **Slobodno na ogled.**

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Kdor še ne pozna Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, kupi naj si je zdaj en zavoj in naj jo poskusi.

Za izdelovanje te, že 23 let priljubljene in priznano najboljše kavine pijače je bila zgrajena nova velika tvornica. Z najmodernejšimi stroji in najboljšo napravo se je slovito Kathreinerjevo postopanje za izdelovanje „pristnega Kathreinerja“ še nadalje izboljšalo.

Če je bila Kathreinerjeva že vedno od najboljšega najboljše, tedaj prekaša v dovršeni sličnosti okusa zrnate kave sedaj sama sebe.

Sln.

Aromatična, izdatna, krepka, pri tem zdrava in poceni: Je Kathreinerjeva.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li član zadruge ali ne in jih obrestuje po **5%** Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme eskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.

Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straža.“ Odgovorni urednik: FRANJO ŽEBOT. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.